

2. La política lingüística de la UB en l'etapa 1994-2001

La política lingüística de la Universitat de Barcelona recolza sobre una triple estructura: la Comissió de Política Lingüística, establerta estatutàriament; el Servei de Llengua Catalana, que en proporciona el suport tècnic, tant pel que fa al corpus de la llengua —correcció, traducció, consultes i documentació— com pel que fa al seu estatus —sociolingüística, dinamització i formació—, i la Xarxa de Dinamització Lingüística, com a òrgan de coordinació de facultats i centres, amb la participació de tots els estaments universitaris.

2.1. Els agents del procés

La **Comissió de Política Lingüística** (CPL) va ser creada per previsió dels Estatuts de la UB (1985). Integrada per professorat, alumnat i PAS, promou i impulsa la normalització lingüística. És l'òrgan polític que supervisa el Pla d'activitats i el funcionament de la Xarxa de Dinamització Lingüística (XDL). La CPL va elaborar els plans de normalització i dinamització el 1989 i el 1990. A partir d'aquí, es va crear la XDL (1992-93), es va redactar el document sobre els Usos lingüístics a la UB (aprovat per la Junta de Govern el 1991), la seva actualització (aprovada per la Junta de Govern el 1996) i una modificació posterior (aprovada per la Junta de Govern el 1999). Darrerament ha aprovat el perfil lingüístic del catàleg del personal d'administració i serveis.

El **Servei de Llengua Catalana** (SLC) va ser creat el 1986. Està integrat per onze tècnics lingüístics, el personal administratiu de Secretaria, la xarxa de professorat especialista en acció formativa, els assessors dels centres d'autoaprenentatge i els col·laboradors puntuals i becariis que reforcen l'activitat de les àrees. Dóna suport tècnic per atendre les necessitats lingüístiques en llengua catalana de la comunitat universitària, amb els serveis de correcció, traducció, estandardització de documents administratius, resolució de consultes, producció de vocabularis, recerca terminològica, obtenció i tractament de dades sociolingüístiques, coordinació d'activitats de dinamització lingüística i formació lingüística des dels nivells més elementals fins als més especialitzats. Per a algunes d'aquestes activitats, l'SLC compta amb el suport de la Direcció General d'Universitats —sobretot en matèria d'autoaprenentatge de llengua catalana—, i també de la Direcció General de Política Lingüística.

La **Xarxa de Dinamització Lingüística** (XDL) és una estructura que, amb el suport de l'SLC, vincula les comissions de dinamització lingüística (CDL) dels diferents centres (facultats o escoles) i en coordina les actuacions: compila dades sociolingüístiques, difon material de suport lingüístic, determina les necessitats lingüístiques en general, com ara la traducció de materials usats en la docència (apunts, programes d'assignatures, etc.) o les propostes per a l'edició de manuals, col·labora en l'elaboració dels vocabularis per a la docència, proposa la programació de cursos específics de llengua als diversos centres, organitza activitats, jornades, cicles de conferències, concursos, fòrums, concerts, etc. Durant la celebració setmanal de la festivitat de Sant Jordi, les CDL acostumen a projectar cap a l'exterior força activitat.

2.2. Trets fonamentals

La política lingüística d'aquests darrers anys es caracteritza bàsicament per una continuïtat pel que fa als objectius i als instruments desenvolupats en etapes anteriors, perquè els objectius ja estaven definits als Estatuts de 1985, que creaven la CPL, i perquè els instruments ja existien: l'SLC havia estat creat el 1986 i la XDL es va posar en funcionament al començament dels anys 90. De fet, la voluntat institucional de foment de la llengua catalana ja s'havia manifestat molt de temps enrere, des dels moments de la transició política a la democràcia. Així, hem de recordar que fou la UB la primera institució pública a proclamar l'oficialitat de la llengua catalana, exactament l'11 de gener de 1977.

Aquesta continuïtat, però, no es contradiu amb els canvis que hi ha hagut en l'etapa que ara acabem. El nou Reglament d'usos lingüístics de 1996 va introduir canvis concrets respecte de la capacitat lingüística del professorat, a través del mecanisme anomenat d'*acreditació diferida*. D'altra banda, els requisits lingüístics per a l'accés del personal d'administració i serveis estan plenament incorporats a la pràctica ordinària. Cal subratllar, també, que hi ha hagut canvis notables respecte de les necessitats formatives dels diferents col·lectius universitaris. Així mateix, és fàcil adonar-se que l'increment de les polítiques d'intercanvi d'estudiants, tant estatals com internacionals, representa una transformació amb una clara incidència en els temes lingüístics.

Però abans de parlar amb més detall dels canvis, convé que subratllem quins han estat els eixos de la política lingüística de la UB en aquest període. Durant aquests anys hem tractat de consolidar una política lingüística amb dues característiques principals: la primera, la preeminència institucional de la llengua catalana; la segona, la llibertat d'ús lingüístic en l'àmbit docent.

La preeminència institucional de la llengua catalana, que deriva de la seva caracterització estatutària com a llengua pròpia de la UB, és avui la pràctica habitual en la vida universitària. Així, tant la documentació administrativa com les comunicacions internes i les externes adreçades als àmbits territorials de llengua catalana són, en un grau molt elevat, en català, com també ho és, en la gran majoria dels casos, l'expressió pública dels càrrecs de la UB. En aquest sentit, l'etapa dels anys que repassem ha estat de plena consolidació, i cal dir que el personal d'administració i serveis ha realitzat una tasca de normalització lingüística molt notable, sent, en proporció al seu volum, el primer col·lectiu que ha rebut de ple formació lingüística des de l'SLC.

Des d'un punt de vista més general, més de país que d'universitat, cal dir que una política que doni preeminència institucional a la llengua catalana és imprescindible si la nostra societat és conseqüent amb la voluntat, que ja han expressat repetidament els seus representants polítics fent ús de la seva competència legislativa, de compensar per la via institucional la clara inferioritat que presenta la llengua catalana respecte de la castellana en molts, com es constata fàcilment en cercar o accedir a qualsevol producte dels mercats cultural, professional o de l'oci. Una política sensata d'equilibri lingüístic passa per donar la preeminència institucional a la llengua catalana.

La llibertat d'ús lingüístic en l'àmbit docent és el model que ja descriu els Estatuts de la Universitat Autònoma de Barcelona dels anys 30, i té precedents anteriors en propostes estatutàries dels anys 20, que llavors no van reeixir. Modernament, ha estat introduïda en el marc legal mitjançant la Llei de normalització lingüística de 1983 i la Llei de política lingüística de 1998.

Es pot dir que, en línies generals, aquesta pràctica de la llibertat d'ús lingüístic està força consolidada. És un model positiu i integrador, on hi ha drets lingüístics expressius però no receptius per part del professorat i l'alumnat. Uns i altres poden utilitzar la llengua oficial que prefereixin i aquesta tria els ha de ser respectada. Bé impartint-la, bé rebent-la, ningú, en les funcions associades a la docència, no té dret a reclamar un canvi de llengua al seu interlocutor.

Cal dir que aquest model de llibertat d'ús lingüístic només pot funcionar a la pràctica quan el conjunt de la comunitat universitària té competències, almenys receptives, en les dues llengües oficials. Sempre podrà haver-hi excepcions, però si les excepcions esdevinguessin la regla, l'operativitat del català en el marc universitari se'n ressentiria. Això vol dir que en uns moments en què s'incrementa la mobilitat estudiantil, hem de tractar de respondre correctament a les noves necessitats lingüístiques del col·lectiu d'estudiants d'intercanvi i de districte obert. En apartats posteriors d'aquesta memòria s'explica la política informativa i formativa que desenvolupa la UB en aquest camp, una política encaminada a garantir que, sobretot en el primer i segon cicles, el català sigui una llengua amb plena capacitat comunicativa. Aquesta és la manera de donar sentit real, i no convertir en pura retòrica, les afirmacions estatutàries sobre el caràcter de la llengua catalana com a pròpia i oficial de la institució.

A part d'aquests canvis vinculats amb la mobilitat, cal esmentar, com ja hem anticipat, el punt d'inflexió que va suposar la introducció, per la via del Reglament d'usos lingüístics de 1996, del requisit de l'acreditació diferida per garantir la capacitació lingüística del professorat. Evitant qualsevol percepció de possible conflicte entre l'excel·lència acadèmica, d'una banda, i la competència lingüística, de l'altra, aquest procediment estableix un termini de dos anys, prorrogables en casos especials, perquè el professorat acrediti els seus coneixements de llengua catalana. La finalitat clara és preservar la funcionalitat comunicativa de la llengua catalana en el conjunt de la comunitat universitària de la UB, com també acostar-nos a una situació de major equilibri de les competències lingüístiques del seu professorat en les dues llengües oficials, cosa que avui encara no es dona prou.

Tal com s'explica detalladament en aquesta memòria, pel que fa als tres col·lectius universitaris, les variacions han estat notables. El col·lectiu del personal d'administració i serveis ja fa uns anys que ha passat l'equador de la seva adaptació lingüística. Més dels dos terços d'aquest grup ha rebut formació per part de l'SLC i actualment els mecanismes d'accés ja preveuen amb tota normalitat el requisit de coneixements de català per al nou personal d'administració i serveis que s'incorpora a la UB.

Pel que fa als alumnes procedents del districte universitari català, les necessitats formatives són avui, bàsicament, de llenguatge especialitzat. Així, la formació en llengua general ha deixat de ser un objectiu important, ja que aquests estudiants arriben a la Universitat havent adquirit la competència en llengua catalana en les etapes escolars anteriors. No hem d'oblidar que el curs 1998-99 es complien vint anys de la incorporació oficial del català al sistema escolar. La UB ho va celebrar amb l'edició d'un fullet explicatiu, promogut pel Vicerectorat responsable de la política lingüística, que es va distribuir a tot l'alumnat i que duia el títol de *Per molts anys, ets la primera generació*. En aquesta memòria se n'inclou, adjunta, una còpia de la segona edició (vegeu l'annex I).

Pel que fa a l'alumnat, cal afegir que s'observen canvis de tipus sociolingüístic, atès que el percentatge d'estudiants d'origen lingüístic familiar castellanoparlant que accedeix a l'ensenyament universitari és molt superior que el de fases anteriors. Aquest és un fet que reflecteix de manera enormement positiva la tasca de promoció social i d'igualtat d'oportunitats del sistema universitari públic en el marc d'una societat, la catalana, de tarannà obert i integrador. Aquests canvis no generen el més mínim problema en l'ús de les llengües a la docència, gràcies a la bona presència del català en el sistema educatiu a través de la metodologia de la immersió lingüística. Tot i així, encara que no en tenim dades estadístiques, podria semblar que, més enllà de la competència receptiva plena que presenten respecte de la llengua catalana, que està molt assegurada, no tots els estudiants exhibeixen, o demostren, prou competència expressiva.

On es detecten clarament noves necessitats és en el nou tipus d'alumnat de què hem parlat abans: estudiants d'intercanvi, estatal o internacional, i estudiants de districte obert. Per a aquest col·lectiu s'ha tractat de dur a terme sempre una bona política informativa, sobre els principis i els usos lingüístics de la nostra institució. Darrerament, tal com podeu observar a la pàgina següent, s'han fet accions específiques destinades als estudiants del programa estatal Sèneca, per garantir que estiguin prou informats sobre la UB abans de la seva arribada (vegeu l'annex II).

Les dades lingüístiques de la docència dels darrers anys mostren una situació de manteniment, encara que alguns podrien parlar d'estancament. A l'apartat 2.12 es comparen les dades obtingudes els cursos 1995-96 i 1998-99 referents a la llengua vehicular en els ensenyaments homologats i propis, en els programes de doctorat, en les tesis doctorals i en la bibliografia recomanada. El percentatge de docència en català als primers i segons cicles és manté estable al voltant del 62,4 %.

Nos complace darte la bienvenida a la Universidad de Barcelona, donde pasarás los próximos meses. Esperamos y confiamos que la UB satisfaga plenamente tus expectativas y aspiraciones. También deseamos que, desde el punto de vista académico, el profesorado que encuentres, tus nuevos compañeros y compañeras, las enseñanzas que recibirás y los nuevos aprendizajes que adquirirás, contribuyan a hacer de tu estancia, un éxito.

Confiamos en que, de las nuevas relaciones y amistades que harás en estos meses, del conocimiento y el contacto con una realidad cultural diferenciada obtengas una experiencia muy positiva para tu propio desarrollo personal. Del mismo modo deseamos que el tiempo pasado con nosotros sea enriquecedor para todas aquellas personas con las que te relaciones, porque, al fin y al cabo, los intercambios también tienen esta función de beneficio mutuo.

La Universidad de Barcelona espera también otras cosas de ti. Espera en primer lugar que tu rendimiento esté en concordancia con los esfuerzos que la UB y tu universidad de origen están haciendo para que tu estancia sea posible.

La Universidad también espera que te adaptes de la mejor manera posible a los usos de su institución, en particular a su política lingüística, establecida en sus Estatutos y subordinada a las leyes del Parlamento de Cataluña en este aspecto. No podemos olvidar que el programa Séneca se plantea «favorecer el contacto cultural y lingüístico de estudiantes procedentes de diferentes comunidades autónomas». De acuerdo con los Estatutos y la ley, el catalán es el vehículo de expresión normal en los usos institucionales, administrativos y en la actividad docente. El uso del catalán en la docencia de primer y segundo ciclos en la UB varía de una enseñanza a otra; actualmente, como promedio representa una cifra que supera el 60 %. La ley también prevé que el alumnado y el profesorado tengan derecho a expresarse, oralmente o por escrito, en la lengua oficial que prefieran. Esto quiere decir, en particular, que el profesorado puede utilizar en su docencia la lengua oficial que escoja, y su elección debe ser respetada. Por la misma razón, tendrás derecho a responder a los exámenes en la lengua oficial que escojas.

Para anticiparte, es muy conveniente que trates de familiarizarte con el catalán lo antes posible. Quizá desde tu casa puedes ver programas de televisión en catalán o escuchar programas de radio por Internet. Además de poner a tu disposición materiales diversos para el aprendizaje del catalán, la UB también te ofrece cursos presenciales (consulta en tu universidad si son reconocidos como créditos de libre elección). Puedes consultar toda la oferta de recursos y formación lingüística en la dirección www.ub.es/slc/sarvel.htm. Adjunto a esta carta encontrarás el catálogo. También puede interesarte, a tu llegada, contactar con la red de dinamización lingüística de la UB en tu centro (www.ub.es/xdi/dinamit.htm) por si quieres ponerte en relación con otros estudiantes para familiarizarte con la lengua catalana.

Fragment del model de carta en castellà enviat als estudiants del programa estatal Séneca

Com ja hem indicat més amunt, la introducció del requisit d'acreditació diferida, que fins ara s'ha aplicat a les categories de professorat interí i contractat, ha modificat la necessitat de formació d'aquest estament, que ha tingut un creixement substancial. La UB ha creat un model d'examen, equiparable al nivell C de la Junta Permanent de Català, molt adaptat al perfil dels docents, centrat en la comprensió oral i escrita, així com en les habilitats comunicatives. Aquestes proves, que condueixen a un certificat de coneixement del català als efectes docents, compten amb una comissió de valoració formada per membres del Departament de Filologia Catalana i per la secretària tècnica de l'SLC.

Altres aspectes de la política lingüística de l'etapa 1994-2001, que quedaran reflectits en els diversos apartats d'aquesta memòria, són les polítiques d'ajuts del Gabinet d'Avaluació i Innovació Universitària (GAIU) als manuals universitaris en català, els ajuts a la revisió lingüística de tesis doctorals, les subvencions a congressos, revistes, etc. Mencionem, entre moltes altres qüestions, els materials produïts per l'SLC, els vocabularis bàsics per a les matèries troncales, els diccionaris de diferents especialitats, la base de dades terminològica UBTerm, el nou DAU electrònic (manual de llenguatge administratiu i Generador de documents) i iniciatives com ara la creació de la Comissió Assessora de Terminologia Científica (CATCUB) i la contribució de l'SLC en diferents projectes, que ja són realitat, d'autoaprenentatge del català, com ara el *Divercat* i l'*Intercat*.

2.3. Ponències, comunicacions i articles del vicerector en matèria de política lingüística

“Futur dels serveis lingüístics i noves fórmules de finançament”

XII Trobada de Serveis Lingüístics Universitaris, “La projecció exterior dels serveis lingüístics universitaris”. Universitat Jaume I, Servei de Llengües i Terminologia. Morella, 30 de novembre i 1 de desembre de 2000.

Conferència inaugural de la VI Trobada de Centres d’Autoaprenentatge de Català

VI Trobada de Centres d’Autoaprenentatge de Català. Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura, Direcció General de Política Lingüística; Universitat de Barcelona, Servei de Llengua Catalana. Barcelona, 7 d’abril de 2000.

Presentació de la Jornada de la CATCUB

Jornada de presentació de la Comissió Assessora de Terminologia Científica de la Universitat de Barcelona (CATCUB), “Sabem escriure... ciència?”. Eumo Editorial; Universitat de Barcelona, Servei de Llengua Catalana; Edicions de la Universitat de Barcelona. Barcelona, 24 de novembre de 1999.

“El multilingüisme en l’organització dels serveis lingüístics”

XI Trobada de Serveis Lingüístics Universitaris, “Les universitats davant els reptes del multilingüisme”. Universitat de València, Servei de Normalització Lingüística. València, 4 i 5 de novembre de 1999.

“El multilingüisme universitari des d’una perspectiva catalanòfona” [taula rodona]

XI Trobada de Serveis Lingüístics Universitaris, “Les universitats davant els reptes del multilingüisme”. Universitat de València, Servei de Normalització Lingüística. València, 4 i 5 de novembre de 1999.

“La catalanitat lingüística de les universitats”

Avui. 3 de març de 1999.

“El model de política lingüística de la Universitat de Barcelona”

Debat, “Llengua i universitat”. Institut Joan Lluís Vives; Universitat Autònoma de Barcelona. Bellaterra, 17 i 18 de desembre de 1998.

Conferència inaugural de les Jornades sobre l’Ensenyament de la Llengua Oral

Jornades sobre l’Ensenyament de la Llengua Oral. Universitat de Barcelona, Departament de Filologia Catalana, Grup de Recerca en Llengua Oral; Servei de Llengua Catalana. Barcelona, 8 i 9 d’octubre de 1997.

“Normalització i política lingüística a la UB i en el món del dret”

Universitat de Barcelona, Comissió de Política Lingüística de la Facultat de Dret. Barcelona, 26 de novembre de 1996.

“Linguistic policy at the University of Barcelona”

Revista de Llengua i Dret. Juliol de 1996, núm. 25. [S’hi recull la comunicació presentada a Ljubljana, l’any 1995, en el Congrés del Consell Europeu Higher Education for Tolerance in Europe].

“Normalització lingüística i professorat universitari”, amb M. Teresa Espinal

Avui. 27 d’abril de 1996.

2.4. Línies de finançament dels programes de política lingüística¹

	1996	1997	1998	1999	2000
Traducció i correcció de tesis doctorals	2.028.000	1.119.510	1.521.310	1.870.620	1.906.090
Activitats de la Xarxa de Dinamització	—	—	885.337	1.651.640	1.591.000
Edició de vocabularis	—	1.934.924	1.934.924	988.816	1.250.000
Total	2.028.000	3.054.434	4.341.571	4.511.076	3.497.090

2.5. El marc legal en relació amb el procés de normalització

La política lingüística vigent a la UB es basa en els seus Estatuts, la seva reglamentació interna i les lleis aplicables.

Els **Estatuts de la UB**² diuen:

- Article 5.1. El català és la llengua pròpia i oficial de la Universitat de Barcelona.
- Article 5.2. El català i el castellà, com a llengües declarades oficials a Catalunya, hi han de ser utilitzades d'acord amb les disposicions sobre normalització lingüística.
- Article 5.3. La UB ha de desenvolupar una adequada tasca de foment de la llengua catalana en els terrenys investigador, docent i administratiu. A aquest efecte, la Comissió de Política Lingüística, composta per professors, estudiants i personal d'administració i serveis, exerceix, en particular, la funció d'impulsar la tasca de normalització de la llengua catalana.
- Article 168.3. La Junta de Govern aprova la convocatòria dels concursos per a la provisió de les places vacants o de les de nova creació, amb l'informe previ del departament i els informes dels consells de divisió i la Comissió de Professorat. També, i d'acord amb la necessitat de promoure l'ús de la llengua catalana, determina en la convocatòria els requisits de capacitació lingüística adients.

La **Llei de política lingüística**³ aprovada pel Parlament de Catalunya el 1998 marca unes idees centrals sobre la política lingüística en l'àmbit universitari:

- Preeminència de la llengua catalana:
Article 20.2. La llengua catalana ha de ser el vehicle d'expressió normal en l'activitat docent i administrativa.

¹ No es disposa de les dades relatives al finançament de les activitats que la XDL va organitzar els cursos 1995-96 i 1997-98, i tampoc de la partida pressupostària destinada a l'edició de vocabularis el curs 1995-96. D'altra banda, no hem comptabilitzat les partides menors destinades a cobrir despeses relatives a la traducció i correcció de revistes, monografies, memòries docents, etc.

² Accediu a l'adreça <<http://www.ub.es/aj/NORMHTM/estatutsUB.htm>> per consultar el text íntegre dels Estatuts de la Universitat de Barcelona.

³ Accediu a l'adreça <<http://www.genocat.es/lleicat/cindex.htm>> per consultar el text íntegre de la Llei de política lingüística de 1998.

- Llibertat de tria emissiva (no receptiva):

Article 22.1. El professorat i l'alumnat tenen dret a expressar-se, en cada cas, oralment o per escrit, en la llengua oficial que prefereixin.

Aquest article, aplicat a la recepció lingüística per part de l'alumnat, estableix que el model lingüístic a les universitats catalanes és de doble exposició a les dues llengües oficials, en contraposició a l'altre model possible, el de separació lingüística.

- Deures de coneixements lingüístics:

Article 24.3. El professorat dels centres d'ensenyament universitari de Catalunya ha de conèixer suficientment les dues llengües oficials, d'acord amb les exigències de la seva tasca docent. Aquesta norma no és aplicable al professorat visitant i a altres casos anàlegs. Correspon a les universitats d'establir els mecanismes i els terminis pertinents per al compliment d'aquest precepte.

Altres **disposicions legals**:

- Llei estatal (1984) de mesures per a la reforma de la funció pública:

Article 19. En las convocatorias para el acceso a la función pública, las Administraciones Públicas en el respectivo ámbito de sus competencias deberán prever la selección de funcionarios debidamente capacitados para cubrir los puestos de trabajo en las Comunidades Autónomas que gocen de dos lenguas oficiales.

- Llei (1985) de la funció pública de l'Administració de la Generalitat:

Article 34. En el procés de selecció s'ha d'acreditar el coneixement de la llengua catalana, tant en l'expressió oral com escrita.

El **Reglament d'usos lingüístics de la UB**:

Aprovat per la Junta de Govern, l'octubre de 1996, i modificat parcialment l'abril de 1999, completa el Reglament vigent des de l'any 1991, sobretot en el camp dels requisits de coneixements lingüístics del professorat i del personal d'administració i serveis.

2.6. El Reglament d'usos lingüístics de la UB

Reglament aprovat per la Junta de Govern de la UB el 30 d'octubre de 1996 (en data de 15 d'abril de 1999 se'n modifica l'article 6 i s'hi afegeix la disposició addicional cinquena), que desenvolupa les competències en planificació lingüística pròpies de la Universitat. La línia filosòfica d'aquest document presenta un grau de coincidència important respecte de la Llei 1/1998, de 7 de gener, de política lingüística de la Generalitat de Catalunya.

Preàmbul

El desenvolupament legislatiu i reglamentari dels articles 3.1 i 3.3 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya estableix un marc normatiu que obliga els poders públics a emprendre les accions adients per tal que l'ús del català, com a llengua pròpia de Catalunya, esdevingui també el propi de les administracions públiques catalanes. D'aquest mandat cal no excloure les universitats que, com a administracions titulars d'un servei públic, tenen la seva seu al territori català i estan sotmeses a les competències i disposicions que, en matèria d'ensenyament superior, corresponen a la Generalitat de Catalunya.

Tot i això, la situació de doble oficialitat lingüística vigent avui a Catalunya i el creixement i necessari multilingüisme del nostre entorn poden donar lloc a l'aplicació de criteris lingüístics diversos per a situacions comunicatives idèntiques, en les quals cal tenir en compte que l'aplicació del mandat normalitzador ha de respectar els drets dels usuaris a fer servir la llengua de la seva elecció. Així mateix cal que les universitats procurin la millora de les aptituds professionals i de la capacitat de treball del seu personal en el marc del seu servei a la comunitat universitària. A fi de desenvolupar en la seu de la seva pròpia administració els preceptes assenyalats, de dotar-se d'un marc de referència globalment vàlid i d'homogeneïtzar la imatge corporativa en matèria de llengua, la UB ha aprovat el següent Reglament d'usos lingüístics.

1. Àmbit d'aplicació

- 1.1. Els usos lingüístics de la UB es regeixen pels criteris continguts en aquest document.
- 1.2. Sempre que en aquest document apareix la denominació *UB*, s'ha d'entendre que es refereix també a totes les unitats que la componen.
- 1.3. Sempre que en aquest document apareixen els termes *documentació* i *comunicació*, s'ha d'entendre que es refereixen tant a les de tipus oral, com a les de tipus escrit i les de xarxa telemàtica.

2. Competències

- 2.1. Correspon al rector, i també a la Junta de Govern, la facultat de vetllar per l'aplicació i el compliment d'aquest Reglament.
- 2.2. La Comissió de Política Lingüística té funcions d'informació i assessorament en aquestes matèries.

3. Usos lingüístics interns

- 3.1. La informació de caràcter intern que la UB difongui per mitjà de qualsevol suport s'ha de fer en català.
- 3.2. La retolació de totes les unitats de la UB s'ha de fer en català.
- 3.3. Tota la documentació interna de caràcter administratiu s'ha de fer en català.

- 3.4. El material d'oficina i els programes informàtics que utilitzi la UB han de permetre generar documents amb els trets ortogràfics propis de la llengua catalana. La UB ha de donar preferència a l'adquisició dels programes que tinguin una versió catalana.
- 3.5. Les aplicacions de desenvolupament de programes informàtics d'informació, de gestió i de docència han de ser en català. En les de caràcter docent que es desenvolupin en dues o més llengües, els programes s'han d'inicialitzar per defecte en llengua catalana.
- 3.6. En els registres administratius de les oficines de la UB, els assentaments s'han de fer en català, sigui quin sigui l'idioma en què es presenti el document.

4. Usos lingüístics externs

- 4.1. Les denominacions institucionals de la UB en el seu conjunt i les de les seves unitats i òrgans han de ser en català. Només es poden traduir en els casos en què s'insereixin en el text d'un document escrit en una altra llengua.
- 4.2. La documentació adreçada a les altres universitats i a les administracions públiques del domini lingüístic català ha de ser en català.
- 4.3. Les comunicacions que la UB adreci als mitjans de comunicació per tal de difondre-les en el domini lingüístic català s'han de fer en llengua catalana.
- 4.4. Les comunicacions en el domini lingüístic català que la Universitat adreci al públic en general s'han de fer en llengua catalana. Les comunicacions adreçades a residents del domini lingüístic català s'han de fer en llengua catalana, sense perjudici del dret dels ciutadans de sol·licitar-ne una traducció al castellà. Així mateix, la UB ha d'utilitzar el català amb les persones i les institucions de fora del domini lingüístic català que s'hagin adreçat a la Universitat en aquesta llengua.
- 4.5. Les comunicacions adreçades fora del domini lingüístic català es poden fer en qualsevol llengua, atinent, en tot cas, les normes legals vigents.
- 4.6. Els formularis que s'hagin d'adreçar fora del domini lingüístic català s'han de fer en català o bé en doble versió: català / una altra llengua. En aquest cas, el text català hi ha de figurar en lloc preferent.
- 4.7. La UB ha de fer en català la publicació de les seves disposicions.
- 4.8. En l'atenció oral, el personal de la UB s'ha de dirigir al públic en català, llevat que es tracti d'una persona administrada que demani de ser atesa en castellà. A més, el personal de la UB pot recórrer a qualsevol altra llengua que faciliti la comunicació.
- 4.9. En els actes públics fets dins del domini lingüístic català, els representants institucionals de la UB s'hi han d'expressar en català, llevat de casos excepcionals en què es pot utilitzar també una altra llengua.

- 4.10. Els contractes, els convenis, les escriptures i els altres documents amb efectes jurídics, públics o privats, que subscriu la UB s'han de redactar en català, sense perjudici que l'altra part contractant pugui obtenir-ne un exemplar en una altra llengua. En cas que la Universitat hi concorri juntament amb altres atorgants, el document s'ha de redactar en català i, si escau, també en la llengua o les llengües que s'acordin.
- 4.11. Els estudis, projectes i treballs que la UB encarregui a ciutadans, institucions o empreses de l'àmbit lingüístic català li han de ser lliurats en català.
- 4.12. En la gestió dels serveis universitaris, així com en totes les funcions que siguin competència de la Universitat, els adjudicataris han de garantir l'atenció als usuaris en llengua catalana, tant oralment com per escrit, i han de complir les disposicions establertes en aquest document. Aquesta condició s'ha de recollir en una de les clàusules que regulin la relació jurídica corresponent.
- 4.13. La UB ha d'exigir als seus contractistes i proveïdors que utilitzin el català en els béns i en els serveis que són objecte del contracte. Aquests requisits han de constar en el plec de condicions dels contractes administratius que aprovi la Universitat.

5. Personal docent i activitats acadèmiques

- 5.1. L'oferta de places que comportin o puguin comportar tasques docents han de preveure com a requisit l'acreditació del coneixement de la llengua catalana.
- 5.2. La Junta de Govern ha d'establir els criteris i el procediment d'acreditació dels coneixements de llengua catalana per a les diferents places.
- 5.3. L'acreditació s'ha de fer efectiva davant de la Universitat en un termini màxim de dos anys a partir de la data del nomenament, de la presa de possessió o de l'inici del contracte, si no se n'explicita a les bases de la convocatòria el caràcter previ.
- 5.4. La UB ha de facilitar els mitjans necessaris per tal que s'assoleixi el coneixement de llengua catalana exigida per a la plaça.
- 5.5. La UB ha d'informar de la seva política lingüística a totes les persones que s'hi vulguin integrar de manera permanent o temporal. En particular, aquesta informació ha d'estar continguda en la documentació relativa als programes d'intercanvi en què participi.
- 5.6. La Universitat ha de posar a l'abast de tot l'alumnat i el personal docent procedent de fora del domini lingüístic català serveis d'ensenyament i d'assessorament en matèria de llengua catalana, per tal que puguin adquirir-ne el domini adequat en un termini curt de temps.
- 5.7. Tota la documentació administrativa de gestió acadèmica ha de ser en català. Quan un certificat vagi destinat fora del domini lingüístic català, s'hi podrà adjuntar la traducció a la llengua oficial del lloc de destinació.

- 5.8. Tota la documentació acadèmica de caràcter institucional —programes, material didàctic dels departaments, memòries, etc.— s’ha de redactar en català, llevat que raons vinculades a la seva difusió exterior n’aconsellin també la redacció en la llengua oficial del lloc de destinació.
- 5.9. La denominació dels ensenyaments, de les assignatures, de les qualificacions, dels cursos i dels diplomes ha de ser en català. Els títols acreditatius d’estudis propis que expedeixi la UB s’han de fer en català. Els títols acreditatius d’estudis homologats (diplomatures, llicenciatures i doctorats) s’han d’expedir en versió bilingüe, segons l’article 3.2 del Reial decret 1496/87, de 6 de novembre. Amb tot, la UB ha de regular la disposició gràfica d’aquests textos segons el model aprovat pel Consell Interuniversitari de Catalunya.
- 5.10. La UB, amb el suport corresponent de l’Administració, ha de cercar els mitjans necessaris per fer efectiu el dret d’elecció de la llengua d’expressió en tots aquells actes en què calgui avaluar els coneixements o la capacitació d’un candidat.

6. Personal d’administració i serveis

- 6.1. Els processos d’accés del personal d’administració i serveis funcionari, laboral, eventual o interí i fix de la Universitat de Barcelona han de preveure com a requisit previ a la prestació de serveis professionals d’aquest personal l’acreditació del coneixement de llengua catalana adequat a la plaça, el grup o la categoria a què es vol accedir.
- 6.2. A cada unitat administrativa o de serveis, el personal ha de tenir els coneixements necessaris i suficients per dur a terme la seva tasca en català. Igualment, s’ha de garantir l’ús institucional de la llengua catalana en totes les funcions laborals del personal d’administració i serveis.
- 6.3. Les normes que es dictin per al desenvolupament d’aquest precepte han d’establir el tipus d’acreditació, per prova o documentalment, i també els nivells que corresponen a cada lloc de treball, grup o categoria. Aquestes normes de desenvolupament les ha de fixar la Junta de Govern o l’òrgan en qui aquesta ho delegui.
- 6.4. Pel que fa a la provisió dels llocs de treball d’administració i serveis de la Universitat de Barcelona continguts en el catàleg, l’acreditació del coneixement de llengua catalana constitueix, quan no sigui un requisit previ, un mèrit preferent i independent. En qualsevol cas, les normes que es puguin dictar a la Universitat de Barcelona en matèria de provisió de llocs de treball d’administració i serveis han de determinar les condicions en què s’ha de fer efectiva aquesta prescripció, que han de ser sempre les més favorables per assolir els objectius d’aquest Reglament.
- 6.5. La Direcció Tècnica de Recursos Humans i el Servei de Llengua Catalana han d’elaborar un pla de formació lingüística global i específic, a partir de la perfilació lingüística dels llocs de treball.
- 6.6. Es reconeixen les titulacions que la Universitat va fixar en el seu moment i els títols i els certificats que els òrgans competents en aquesta matèria van expedir.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

PRIMERA. El rector de la UB pot suspendre temporalment, de forma individual i motivada, l'aplicació dels requisits previstos a l'article 5.3 en aquells casos en què, ateses les circumstàncies concurrents, s'hagi de procedir a aquesta exclusió.

SEGONA. D'acord amb les disposicions aplicables, l'òrgan competent per establir els criteris d'avaluació de la docència, a fi d'assignar-hi els complements corresponents, ha de tenir en compte entre aquests criteris els relatius als coneixements de llengua catalana.

TERCERA. Les convocatòries de beques que realitza la Universitat han de tenir en compte el que disposa aquest Reglament. La resta de becaris o altres persones que col·laborin en funcions docents, de gestió administrativa o d'atenció al públic, han d'adequar-se al compliment d'aquest Reglament.

QUARTA. El professorat visitant resta exclòs de l'aplicació d'aquest Reglament.

CINQUENA. En aquells ensenyaments que s'exhibeixin un grau de presència del català en la docència igual o superior al 70 %, es poden definir blocs de docència perfilats lingüísticament. Això pot fer-se tant en el cas d'ofertes lligades al programa Sòcrates com en el cas d'ofertes del primer semestre d'una diplomatura o llicenciatura, per al cas d'estudiants estrangers que vénen a fer la carrera a la UB. Aquests blocs, per als quals no regeix la llibertat d'ús lingüístic del professorat, *a)* han de ser formats per assignatures obligatòries de l'ensenyament objecte de la proposta, *b)* han de ser aprovats formalment per la Comissió de Política Lingüística de la UB, i *c)* no han de representar, en general, la formació de grups perfilats lingüísticament, sinó d'itineraris.

2.7. El Pla estratègic

El Pla estratègic⁴ de la Universitat de Barcelona es desglossa en set línies que recullen els objectius, els subobjectius i les actuacions corresponents, fins a totalitzar-ne més de 300. Una de les característiques del Pla com a eina consisteix en la flexibilitat prevista per tal de possibilitar que es redefeixin, se suprimeixin o s'adaptin accions, i també perquè se n'incorporin de noves quan es defineixin els plans d'acció particulars i en implicar-s'hi tota la comunitat universitària.

Per la seva història i pel seu pes relatiu en el sistema de l'ensenyament superior de Catalunya, la UB ha exercit, i ho continuarà fent en el futur, un paper singular en el desenvolupament de la cultura catalana. Des de la recuperació de la seva autonomia, ha estat voluntat d'aquesta Universitat potenciar el català com a llengua d'ús normal de la comunitat universitària, tant en l'àmbit de la docència com en el de l'administració. En aquest sentit, la cinquena línia estratègica del Pla reafirma aquesta voluntat de la UB d'incidir en temes de política lingüística.

⁴ Accediu a l'adreça <<http://www.ub.es/peub/peubpr.htm>> per consultar el text íntegre del Pla estratègic de la Universitat de Barcelona.

L'arribada de les primeres generacions d'estudiants que han tingut el català com a llengua vehicular en els nivells educatius preuniversitaris ha reforçat el conjunt d'actuacions que autònomament havia realitzat la UB. Els nivells d'ús assolits requereixen un canvi de les estratègies de promoció del català, evolucionant des de les actuacions genèriques cap a altres de caràcter més específic.

La promoció de la presència del català a la universitat és una tasca que no es pot abordar independentment des de cada universitat. La coordinació entre les universitats de l'àmbit lingüístic català potencia l'impacte de les actuacions empreses i presenta economies d'escala notables. En aquest àmbit, la voluntat de la UB és afavorir la cooperació a través de l'Institut Joan Lluís Vives.

L'objectiu principal que es concreta a partir de l'exposició d'aquesta línia estratègica del Pla, que estableix el compromís de la Universitat amb les qüestions lingüístiques que l'afecten, no és res més que explicitar, dins i fora de la institució, el caràcter d'universitat catalana, integrada en la societat i al servei de la comunitat. En aquest sentit, es concreten les actuacions següents:

- Potenciar i consolidar el català com a llengua d'ús normal de la comunitat universitària:
 - Implantar el Reglament d'usos lingüístics.
 - Disposar d'un programa de formació per al professorat no catalanoparlant.
 - Potenciar la Xarxa de Dinamització Lingüística en tots els centres de la UB.
 - Avaluar els plans de normalització lingüística actuals i estendre'ls als centres deficitaris.
 - Continuar l'elaboració dels vocabularis per a la docència dels diferents ensenyaments.
 - Vetllar per l'ús de la llengua catalana en els textos docents.
 - Potenciar l'elaboració de productes en suport multimèdia per afavorir l'ús de la llengua catalana en els diversos ensenyaments.
 - Crear l'Institut Català de Cinema i Vídeo Científics per disposar de material en català.
 - Redissenyar el Programa de capacitació del personal d'administració i serveis en llengua catalana.
- Mostrar la catalanitat fora de la UB:
 - Establir un programa d'activitats d'estiu propi integrat en l'Institut Joan Lluís Vives.
 - Difondre la cultura catalana fora dels territoris del mateix domini lingüístic i col·laborar en la creació de departaments o càtedres en altres comunitats i països que permetin l'ensenyament de la llengua catalana.
 - Afavorir l'ús de la llengua catalana en els processos d'atenció al públic.

- Millorar la cooperació amb les altres universitats de les terres de parla catalana per actuar coordinadament a través de l’Institut Joan Lluís Vives:
 - Coordinar les activitats d’estiu i les publicacions de les diferents universitats.
 - Participar en la posada en funcionament d’una xarxa telemàtica conjunta.
 - Participar en les accions comunes de normalització lingüística.
 - Participar en l’elaboració d’un catàleg de publicacions de les diferents universitats que inclogui les conjuntes.

2.8. El Contracte programa amb la Generalitat

El Contracte programa⁵ es configura com un instrument de planificació estratègica, de gestió i de millora de la qualitat, que forma part del nou marc de relacions entre l’Administració responsable de la política universitària i científica, i la Universitat, agent encarregat “de la prestació del servei públic de l’educació superior, mitjançant la docència, l’estudi, la recerca i l’extensió universitària” (Estatuts de la UB, article 3).

Els antecedents del Contracte programa els hem de buscar en el Pla estratègic de la Universitat de Barcelona i els objectius específics de la Generalitat de Catalunya en matèria de política universitària i lingüística. De la confluència d’aquests dos pilars, en resulten els catorze objectius d’aquest document, que mantenen una interrelació explícita amb les set línies fonamentals d’actuació recollides en el Pla estratègic de la UB.

En consonància amb el que estableix el Pla estratègic per a la política lingüística universitària, el novè objectiu del Contracte programa fa palesa la necessitat de potenciar l’ús del català com a llengua pròpia de la UB. En aquest sentit, es defineixen unes línies d’actuació bàsiques, un conjunt ampli d’eines i instruments per al desplegament d’aquestes línies, i una selecció d’indicadors quantitius i qualitius.

- Línies d’actuació:
 - Potenciar l’ús del català com a llengua vehicular de la docència de la UB i fomentar, entre altres recursos, la Xarxa de Dinamització Lingüística de la Universitat.
 - Dur a terme les actuacions necessàries per garantir el coneixement suficient de la llengua catalana en les convocatòries de places de personal docent i d’administració i serveis que ofereix la UB.
 - Potenciar els programes de formació lingüística adreçats als membres de la comunitat universitària.
 - Incrementar l’elaboració i l’ús de materials docents i de suport en llengua catalana.

⁵ Accediu a l’adreça <http://www.ub.edu/documents/contracte_programa/> per consultar el text íntegre del Pla estratègic de la Universitat de Barcelona.

- Eines i instruments:
 - Aplicar el Reglament d'usos lingüístics.
 - Preparar els programes de formació lingüística per al PAS i per al PDI.
 - Desenvolupar la Xarxa de Dinamització Lingüística.
 - Promoure l'elaboració i la publicació de textos docents i vocabularis en llengua catalana.
 - Promoure la creació de materials docents en suport multimèdia en llengua catalana.
 - Donar suport a l'Institut Català de Cinema i Vídeo Científics per poder disposar de material en català.
 - Difondre la cultura catalana fora dels territoris de parla catalana.

- Indicadors:
 - Percentatge d'ús de la llengua catalana en la docència de pregrau de la UB (biennal).
 - Nombre acumulat de manuals i textos universitaris en català publicats per Edicions UB.
 - Nombre de vocabularis de matèries troncal editats per la UB.
 - Nombre de membres de la comunitat universitària que s'han matriculat en cursos de llengua catalana de caràcter específic oferts per la UB.

2.9. El Contracte programa intern amb les divisions

Els contractes programa interns amb les divisions recullen les accions que s'han dut a terme en relació amb la docència, la recerca, la projecció internacional de la Universitat, la prestació de serveis a la societat, la presència del català en cada centre, la implicació social de la institució, etc., i els indicadors que les mesuren. Pel que fa, en concret, a les accions i als indicadors relatius a la recerca, s'hi recullen els que s'havien inclòs en els contractes programa que la Comissió de Política Científica de la UB va aprovar el 1999 amb cadascuna de les divisions.

En el cas de les divisions III i V, els contractes programa tenen una durada prevista fins al 2003, i el de la IV, fins al 2004. En l'actualitat s'està treballant en l'elaboració dels documents relatius a la resta de divisions. Per a cada contracte programa s'ha establert una comissió de seguiment paritària entre representants dels òrgans de govern de la UB i de la divisió. La redacció dels nous contractes programa amb les divisions ha coincidit amb el tancament de l'exercici 2000 del Contracte programa general entre la UB i la Generalitat i l'establiment de les previsions per al 2001.

2.10. Conclusions del grup de treball sobre política lingüística i relacions internacionals

Per abordar els problemes lingüístics que deriven de la presència d'alumnat estranger, es va constituir, l'any 1998, un grup de treball format per membres de la comunitat universitària vinculats amb qüestions de política lingüística i de relacions internacionals. Després de dues sessions de treball, els dies 27 de maig i 9 de novembre, el grup va presentar un document, que exposem a continuació, amb els acords a què va arribar. Els aspectes normatius que resulten d'aquest document es van recollir posteriorment com a disposició addicional cinquena del Reglament d'usos lingüístics de la Universitat.

El grup de treball el van formar Josep A. Bombí (degà de la Facultat de Medicina), Montserrat Duran (professora membre de la CPL), Meritxell Escudé (estudiant membre de la CPL), Mònica Margarit (directora de l'Oficina de Relacions Internacionals), Claudi Mans (president de la Divisió III), Conxa Planas (secretària tècnica de l'SLC), Josep M. Pons (vicerector de Relacions Institucionals i Política Lingüística), Joan Francesc Pont (delegat del director de l'Escola Universitària d'Estudis Empresarials per a relacions amb la societat), Rosa Maria Postigo (professora membre de la CPL), Joan Solà (professor membre de la CPL), Rolf Tarrach (degà de la Facultat de Física), Roger Torrents (estudiant membre de la CPL) i Joan Tugores (vicerector de Cooperació Exterior i Relacions Internacionals).

Primeres consideracions

De l'examen del marc legal (Llei de política lingüística de 1998 i Estatuts de la UB), es dedueix que:

- El català ha de ser el vehicle d'expressió normal en l'activitat docent i administrativa a la Universitat.
- El professorat i l'alumnat tenen el dret d'expressar-se, en qualsevol situació docent, en la llengua oficial que prefereixin.
- Es poden establir criteris específics d'ús lingüístic en les activitats relacionades amb compromisos internacionals.

Altres consideracions

D'acord amb els punts anteriors, el model lingüístic de la UB és un model de llibertat de tria emissiva de la llengua, però no de tria receptiva. Això significa que s'ha optat per un model de doble exposició, és a dir, un model en què l'alumnat rep, indistintament, la docència en les dues llengües oficials, més que no pas per un model de separació, és a dir, de constitució de línies curriculars en funció de la llengua, en què l'alumnat podria rebre l'ensenyament sencer en un dels idiomes oficials.

El grup de treball ha centrat bàsicament el debat en el 1r i 2n cicles, és a dir, en els ensenyaments de pregrau. Es constata que el grau d'ús del català en la docència és molt desigual segons els ensenyaments i que, en conjunt, no es pot dir que s'hagi arribat a una situació de suficiència en aquest àmbit.

S'han considerat bàsicament dos models d'estada d'estudiants estrangers: el model Sòcrates-ERASMUS (d'estades típicament semestrals) i el model de llicenciatura (és el cas de l'alumnat llatinoamericà que cursa la carrera a la UB).

En el marc de les pressions que una llengua d'extensió demogràfica modesta com la catalana rep actualment per causa dels fenòmens de la globalització i la mobilitat internacional, es constaten dues dades positives perquè el català mantingui una certa presència en els intercanvis internacionals de la UB: *a)* que, a diferència del que pot passar en altres situacions semblants, el català és una llengua assequible per a persones que ja en dominen alguna de l'àrea llatina, i *b)* que l'atractiu de la ciutat de Barcelona pot compensar en un cert nombre de casos l'handicap potencial que la llengua pugui representar.

S'ha considerat també la necessitat de distingir les situacions dels diversos ensenyaments segons el grau de normalització lingüística. En aquest sentit entenem que, com més elevat sigui el grau de normalització lingüística que presenti un ensenyament, més flexible hauria de ser la normativa a l'hora de considerar els usos lingüístics en les situacions d'intercanvi internacional.

Recomanacions

El grup de treball considera molt convenient que, des dels òrgans responsables, s'avanci en els objectius següents:

- **Transparència:**
Que els POA dels departaments i les guies dels ensenyaments que elaboren els consells d'estudis incloguin un apartat lingüístic en què s'expliciti la llengua que s'utilitza a cada classe.
- **Flexibilitat:**
Que, en cas de presència d'estudiants estrangers en un ensenyament, l'assignació de docència a les assignatures que tenen diversos grups, sempre que no s'alteri la llibertat d'ús lingüístic del professorat, s'ha de procurar fer de manera que es faciliti la tria d'itineraris per part de l'alumnat.
- **Coordinació:**
Que els responsables de relacions internacionals dels centres aconsellin als estudiants estrangers els itineraris que més els poden convenir i els informin sobre els usos lingüístics en la docència del centre.

Normativa

Pel que fa als ensenyaments amb un grau raonable de compliment dels mandats legals en termes lingüístics, és a dir, que estan en una situació de relativa normalitat d'ús del català, per tal d'assegurar que aquest fet en cap cas no pugui arribar a interpretar-se com una causa de dificultats en els compromisos internacionals d'aquests ensenyaments, el grup de treball proposa l'adopció de la normativa següent:

En ensenyaments que exhibeixin un grau de presència del català en la docència igual o superior al 70 %, s'hi poden definir blocs de docència perfilats lingüísticament. Això pot fer-se tant en el cas d'ofertes lligades als programes Sòcrates-ERASMUS com en el cas d'ofertes del primer semestre d'un pregrau, per als estudiants estrangers que vénen a fer la carrera a la UB.

Aquests blocs, per als quals no regeix la llibertat d'ús lingüístic del professorat, a) han de ser formats per assignatures obligatòries de l'ensenyament objecte de la proposta, b) han de ser aprovats formalment per la Comissió de Política Lingüística de la UB, i c) no han de representar, en general, la formació de grups perfilats lingüísticament, sinó d'itineraris.

2.11. La mobilitat interuniversitària: accions i propostes

Per iniciativa del Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació (DURSI) i en el si del Consell Interuniversitari de Catalunya, els dies 24 i 25 de maig de 2000 van tenir lloc a Tarragona unes jornades de reflexió i debat sobre el tema de la mobilitat estudiantil universitària, com també sobre les repercussions que l'arribada d'estudiants de parla no catalana podria comportar a les universitats.

Amb l'assistència de 103 participants i la presència de la major part dels rectors de les universitats catalanes i dels vicerectors de les àrees implicades, es van dur a terme les **Jornades universitàries "Mobilitat estudiantil i llengua"**. Van ser inaugurades pel conseller d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació i clausurades pel director general d'Universitats. Es va poder comptar amb la presència de representants de la Comunitat Europea, especialistes en el tema de llengües d'àmbit restringit, que van ajudar a conèixer com es tracta el tema en altres llocs d'Europa amb llengües minoritàries.

Les conclusions que es recullen tot seguit, fruit del treball d'aquests dos dies, han de permetre plantejar les línies de treball per al futur.

Conclusions

Les universitats catalanes, després d'un debat obert sobre mobilitat estudiantil i llengua:

1. Valorem la mobilitat estudiantil universitària com una realitat necessària i positiva. Entenem que s'ha de produir de manera que garanteixi la qualitat dels usos lingüístics de les nostres institucions i els respecti.
2. Considerem, pel que fa a la mobilitat intraestatal, que el Govern de l'Estat ha de garantir-la equitativament a tothom. Això vol dir també que ha de protegir políticament i financerament els drets que es desprenen de la definició constitucional d'estat pluricultural i plurilingüístic.
3. Constatem que si l'oferta universitària és de qualitat, la llengua no és obstacle per a la incorporació d'estudiants de fora a les universitats catalanes, com ho demostra el nombre creixent d'estudiants estrangers dels darrers anys.
4. Entenem que l'arribada d'estudiants de fora de l'àmbit catalanòfon no ha de canviar la situació de dret i de fet de plena llibertat d'expressió lingüística a les nostres universitats.
5. Considerem que l'aprenentatge del català per part d'estudiants universitaris que ja coneixen el castellà, o una altra llengua romànica, té unes facilitats remarcables pel fet que totes pertanyen a la mateixa família lingüística.

6. Creiem que, en el marc de la intercomunicació global i de la mobilitat, s'ha d'avançar, des d'una situació de dualitat català–castellà cap a una situació multilingüe, tenint present l'especial incidència de l'anglès.
7. Apreciem la conveniència que, a mesura que es consolidi una desitjable situació de poliglotisme, s'apliqui el principi de subsidiarietat lingüística, entès en el sentit que, sempre que sigui possible, les comunicacions es facin en la llengua més pròxima.
8. Valorem i reconeixem la qualitat del treball desenvolupat per les diferents associacions d'acollida d'estudiants, i expressem la necessitat de potenciar-les i garantir-los el suport institucional.

Per tot això proposem,

1. Definir una política d'informació, adequada per al conjunt de les nostres universitats, que destaquï els elements de prestigi del país i la capacitat d'articulació de la llengua catalana.
2. Desenvolupar actuacions informatives i formatives que tinguin en compte la diferència de situacions dels estudiants que es vulguin incorporar, tant a les universitats receptores com als centres d'origen.
3. Aconseguir que en l'oferta del batxillerat espanyol s'inclogui una assignatura de llengua i cultura catalanes, no necessàriament presencial.
4. Per assolir l'objectiu anterior i per enfortir la difusió d'informació i altres activitats formatives, potenciar l'ús decidit de les noves tecnologies de la informació i la comunicació.
5. Incrementar l'oferta a les universitats espanyoles de crèdits de lliure elecció de llengua i cultura catalanes.
6. Generalitzar el model de col·laborador lingüístic voluntari, fent-lo extensiu, a més de l'alumnat propi, a les associacions cíviques que poden facilitar una bona integració social, cultural i lingüística dels estudiants de fora.
7. Treballar conjuntament totes les universitats catalanes, a través dels seus serveis lingüístics, per a l'elaboració de materials destinats a l'ensenyament i l'autoaprenentatge de català, en la línia de productes com l'*Intercat*, que és una iniciativa reeixida de col·laboració institucional.
8. Coordinar les universitats catalanes, amb el lideratge del Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació, per aconseguir la plena inclusió de la llengua catalana dins les activitats de formació lingüística intensiva (ILPC) del programa Sòcrates.
9. Establir línies de coordinació entre les àrees de política lingüística i de cooperació interuniversitària de les nostres universitats.
10. Millorar la coordinació de totes les universitats dels territoris de parla catalana amb la xarxa de lectorats de llengua catalana a l'estranger.

11. Una atenció específica del Govern de la Generalitat i de les universitats per fer compatible la creixent mobilitat estudiantil amb la plenitud d'ús i el prestigi de la llengua catalana en la formació superior. Per garantir aquest objectiu es requereixen inversions directament orientades a satisfer les noves necessitats informatives, formatives i d'acollida que genera el progressiu increment de la mobilitat i la internacionalització.
12. Encarregar la gestió i el seguiment d'aquestes conclusions al Consell Interuniversitari de Catalunya.

2.12. Dades sociolingüístiques⁶

El treball de camp sobre l'ús del català en les activitats docents dut a terme a tots els centres de la UB durant el curs 1992-93 va representar una innovació en el sistema d'obtenció de dades sobre la llengua de la docència. Es va introduir un sistema d'observació directa de la llengua en què s'impartien els grups classe que contrastava amb els sondejos anteriors, basats en la distribució, i posterior buidatge, de qüestionaris entre una mostra dels membres dels diferents col·lectius universitaris. Per dur a terme aquesta observació directa es va comptar amb la col·laboració dels becaris de les comissions de dinamització lingüística de la Xarxa de Dinamització.

A partir dels curs 1998-99 es van tornar a modificar parcialment els criteris per a l'obtenció de dades sobre la llengua de la docència establerts el curs 1992-93. Aquest cop, però, els canvis no van afectar els aspectes metodològics sinó la vies d'obtenció de la informació. A partir d'aquest any es va introduir una nova filosofia que consistia a aprofitar, per a l'obtenció de dades sobre la llengua de la docència, els circuits institucionals existents, ja establerts, per a l'obtenció d'altres indicadors de l'activitat universitària.

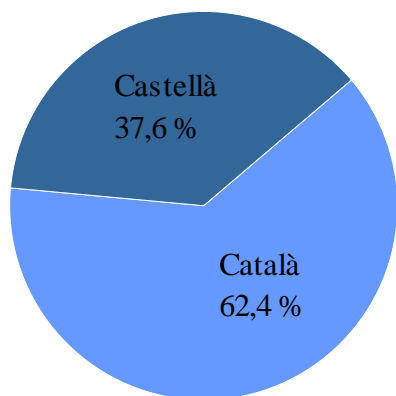
Així doncs, actualment es parteix de la base de dades d'assignatures del Servei de Gestió Acadèmica que, conjuntament amb el Gabinet Tècnic de Programació i Estudis, s'optimitza per utilitzar-la com a corpus d'estudi de la llengua de la docència. Posteriorment, en una segona fase de treball, els caps d'estudis completen i verifiquen les informacions lingüístiques obtingudes a partir de la base de dades i de les guies de l'estudiant de cada ensenyament. Finalment, i només en el cas que no s'hagi pogut obtenir informació sobre la llengua amb què s'imparteixen certes assignatures, els becaris de la Xarxa de Dinamització Lingüística intervenen per dur a terme una fase d'observació directa.

⁶ Les dades sociolingüístiques que presentem en aquest document resulten de la selecció d'un corpus de dades molt més ampli que podeu consultar a l'adreça <<http://www.ub.es/slc/socio/dadsoll.htm>>, i també als manuals *Dades de la llengua de la docència de la Universitat de Barcelona, 1995-96* i *Dades de la llengua de la docència en els programes de doctorat de la Universitat de Barcelona, 1996-97* publicats els anys 1997 i 1998, respectivament. Aquestes publicacions formen part de la col·lecció Dades Sociolingüístiques que el Servei edita per tal de difondre periòdicament aquest tipus de resultat en suport paper. Les obres que componen aquesta col·lecció les localitzareu a l'annex VI, juntament amb la resta de títols que agrupa el Catàleg de publicacions de l'SLC.

Actualment s'estan processant les dades del curs 2000-01. A partir d'ara, i com a conseqüència de les exigències del Contracte programa que la UB va signar amb la Generalitat de Catalunya, les dades s'obtiniran cada dos anys. Per configurar el corpus objecte d'anàlisi s'han seleccionat, dels plans nous, les assignatures obligatòries i les optatives exclusives d'un únic ensenyament, de caràcter teòric i que s'imparteixen en centres propis de la Universitat.

Els gràfics següents mostren l'evolució, per divisions i estudis, de la llengua de docència en els ensenyaments propis de la Universitat i en els programes de doctorat, així com de la llengua relativa a les tesis doctorals i a la bibliografia recomanada. En relació amb els gràfics sobre la llengua de docència, la comparació evolutiva s'estableix entre les dades obtingudes el curs 1995-96, que es representen a la primera columna, i el 1998-99, a la segona columna. Per contra, les dades de la llengua vehicular en els programes de doctorat i les de la bibliografia recomanada, solament s'estableixen per a un únic curs: 1996-97 en el primer cas, i 1997-98, en el segon. Les dades relatives a la llengua de les tesis doctorals són les úniques que s'obtenen cada any, d'aquí que el gràfic reculli el període total que abraça la memòria, des del curs 1993-94 fins al 1999-2000.

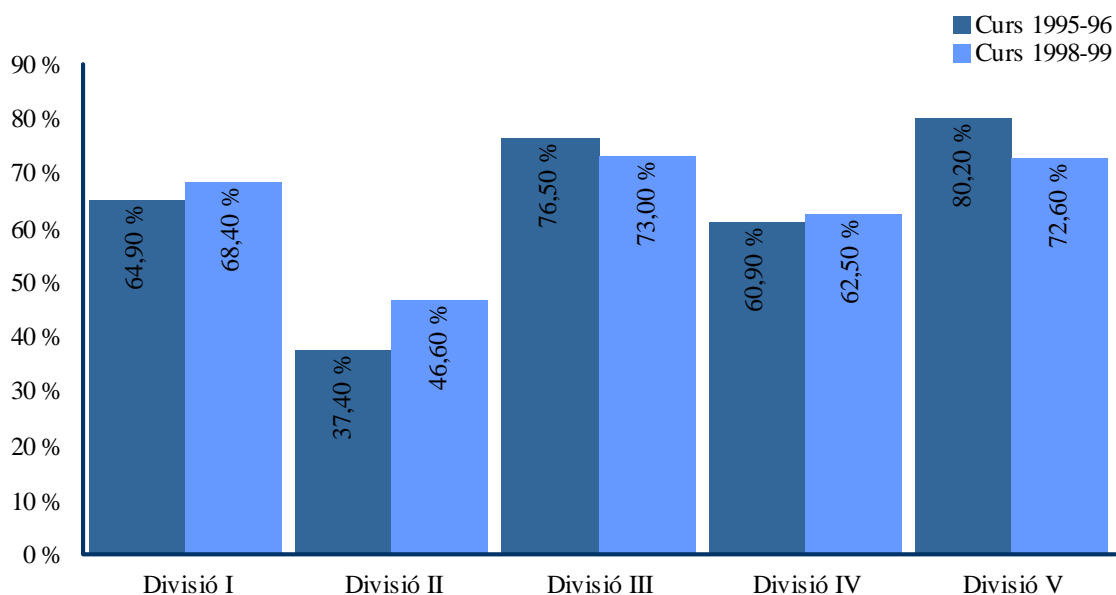
Dades de la llengua de la docència en els ensenyaments homologats i propis (1995-96 / 1998-99)

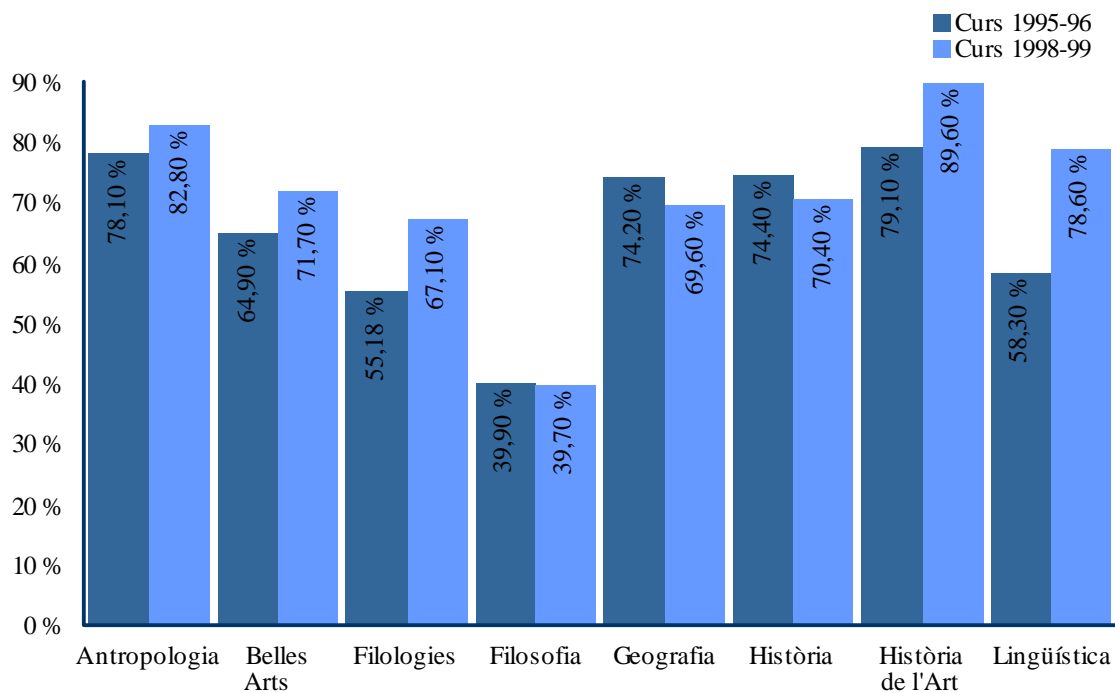
Dades globals

El gràfic mostra els percentatges d'ús de català i castellà com a llengües vehiculars de la docència en els ensenyaments homologats i propis el curs 1998-99. Respecte del curs 1995-96, en què es va dur a terme un estudi equivalent, les dades mostren un increment del 0,1 % a favor de la llengua catalana, és a dir, una diferència menyspreable difícil de fer palesa gràficament.

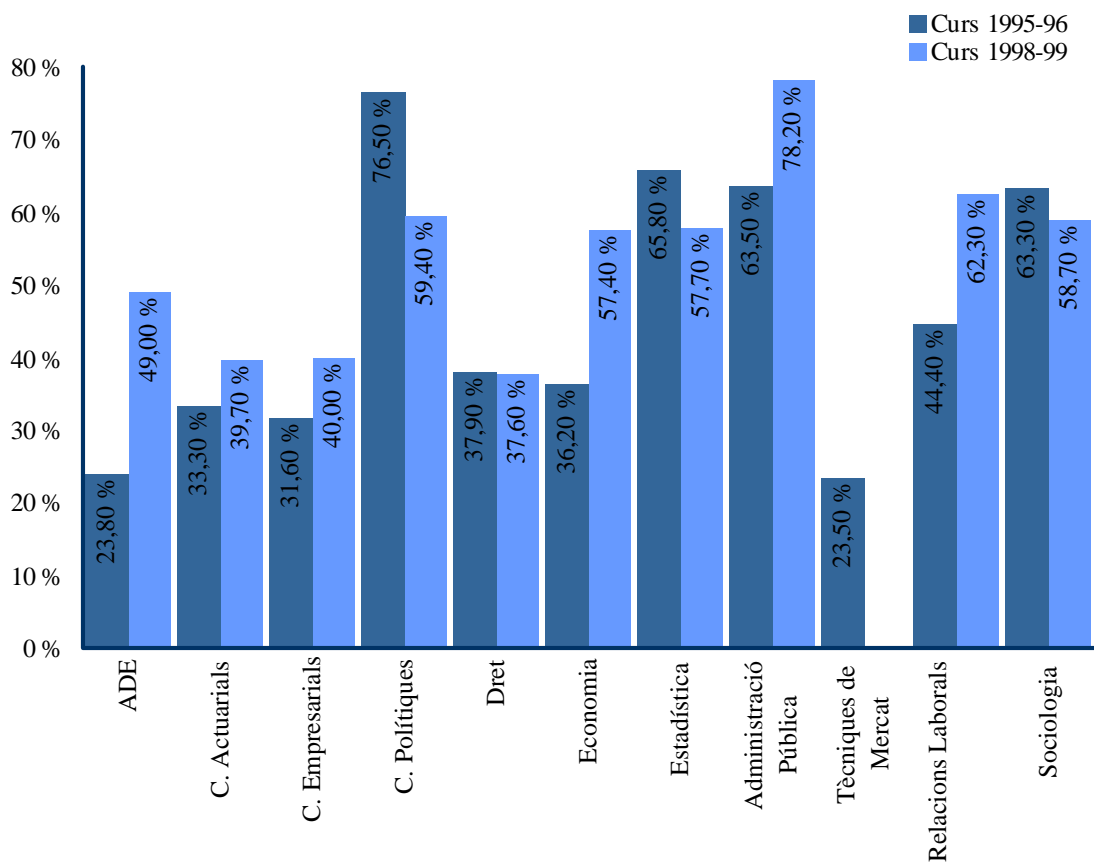
Per divisions

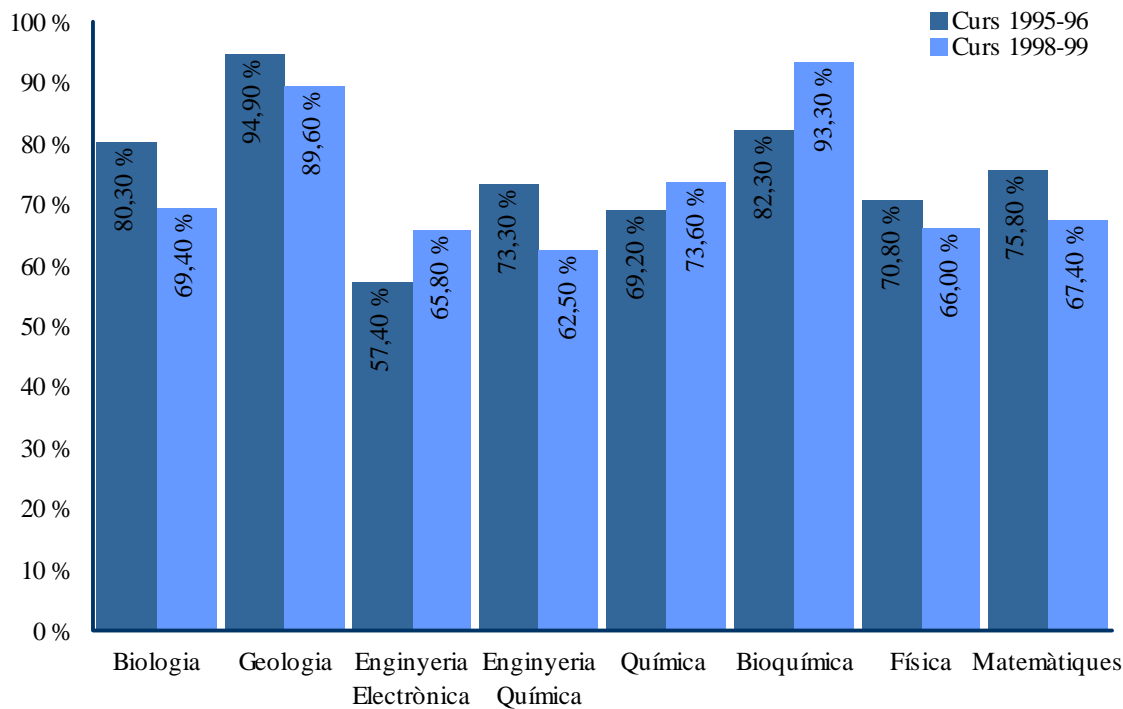
Divisió I. Ciències Humanes i Socials

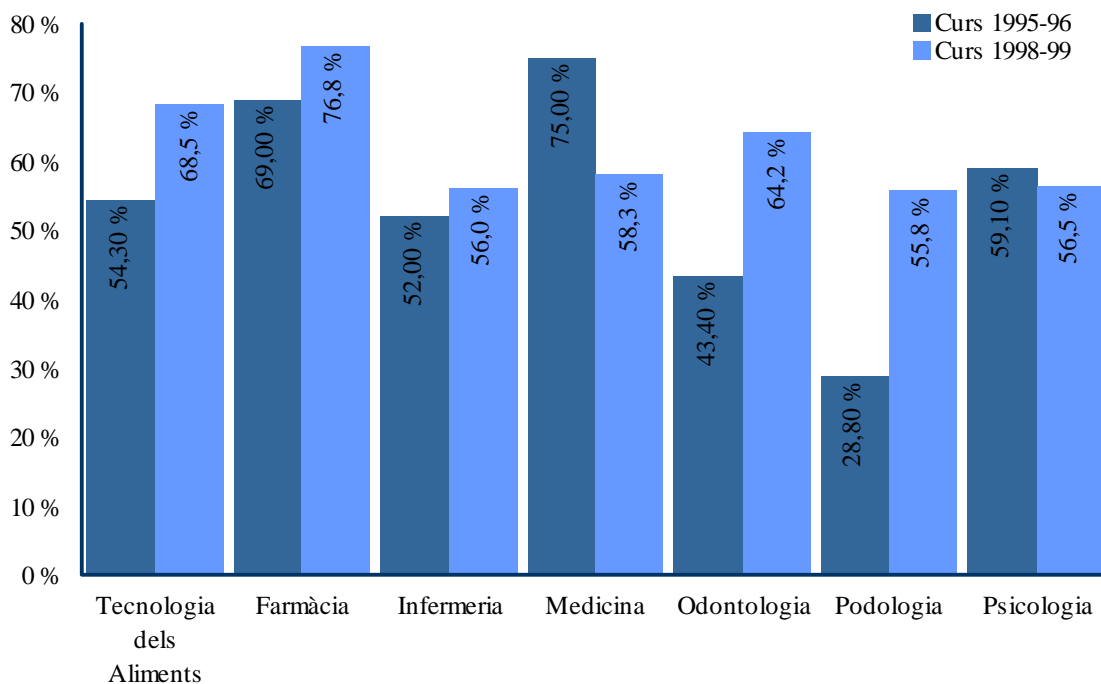
Divisió II. Ciències Jurídiques, Econòmiques i Socials

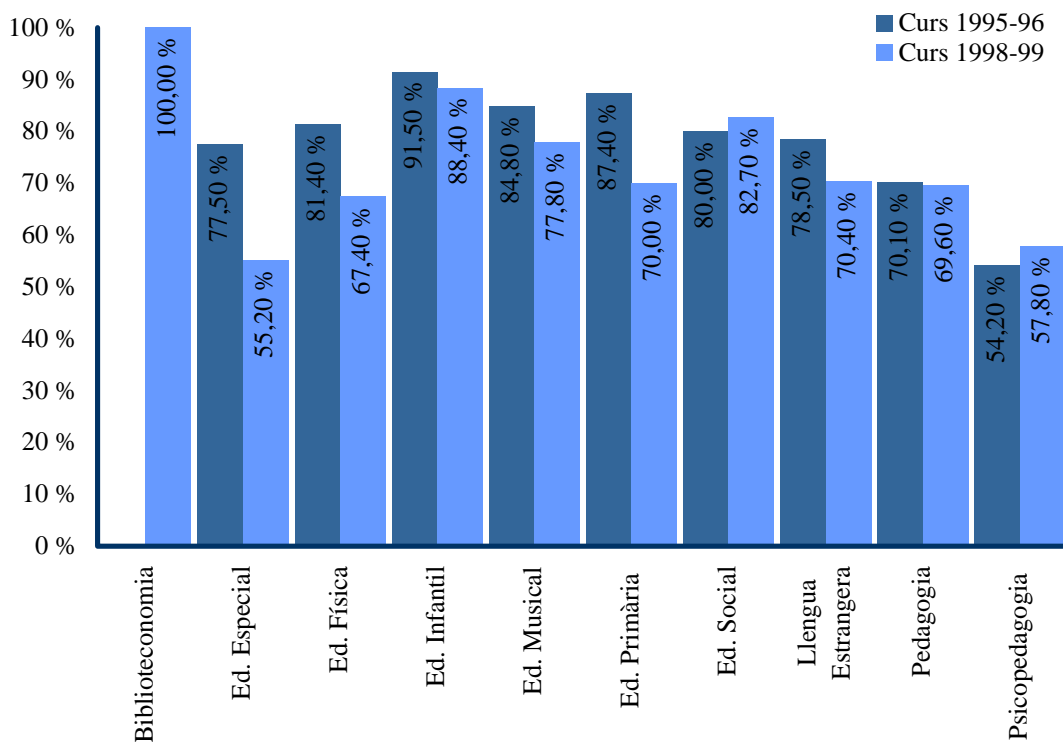
Divisió III. Ciències Experimentals i Matemàtiques

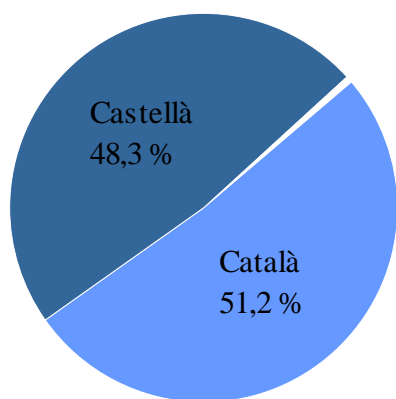
Divisió IV. Ciències de la Salut

Divisió V. Ciències de l'Educació

Dades de la llengua de la docència en els programes de doctorat (1996-97)

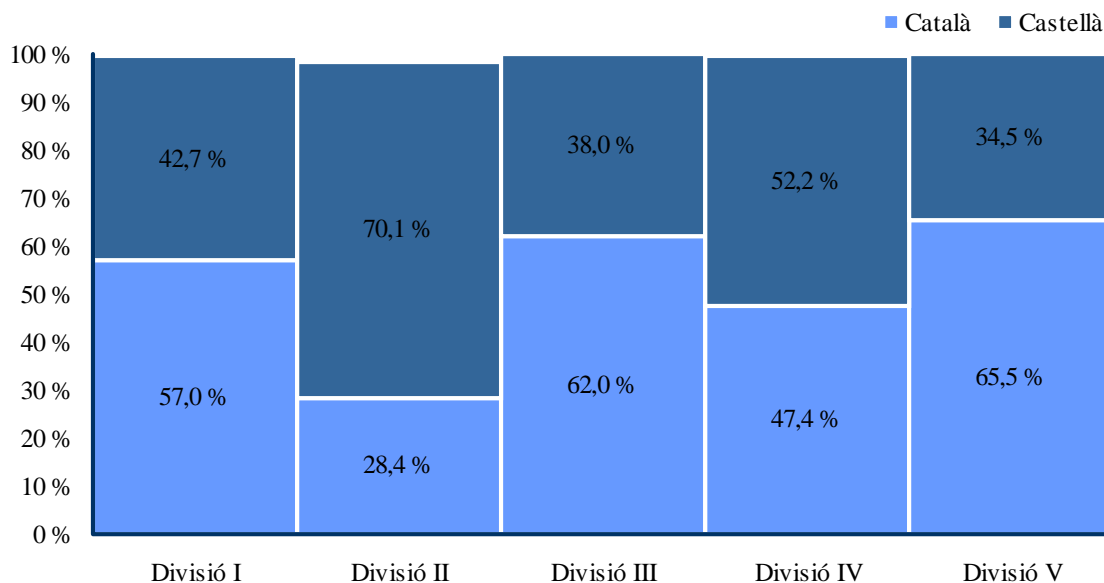

Dades globals

Malgrat que no es visualitzi en el gràfic, les llengües de docència dels programes de doctorat no es limiten al català i al castellà, sinó que l'anglès i el francès hi tenen una presència mínima. A l'anglès li correspon un 0,4 %, mentre que un 0,1 % correspon al francès, que té una clara incidència a la Divisió II.

Per divisions

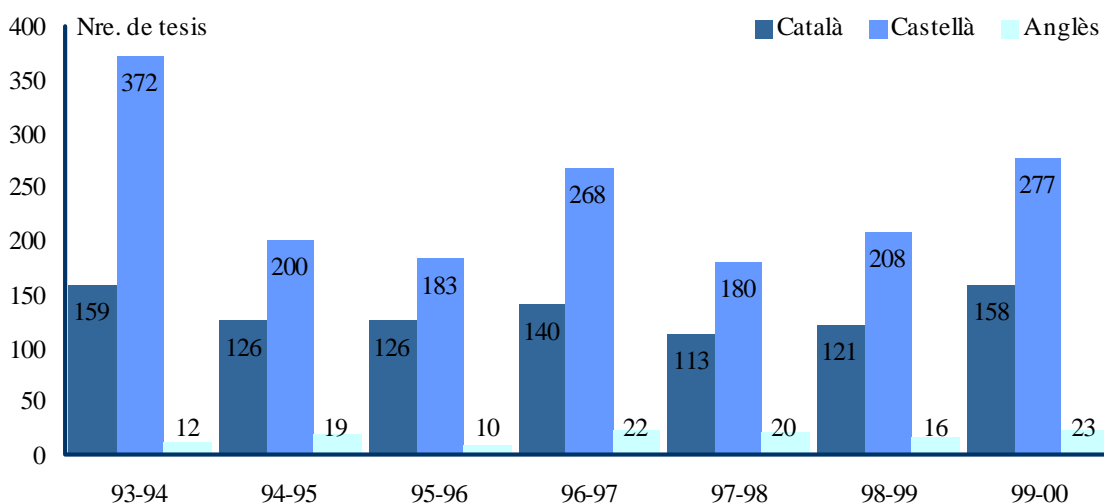
No queden reflectides en el gràfic les dades relatives a l'anglès i al francès que, com ja hem vist, apareixen també com a llengües de docència en els programes de doctorat de la Universitat. De fet, mentre que l'ús de l'anglès es distribueix entre les divisions I, II i IV, amb un 0,3 %, un 1,1 % i un 0,4 %, respectivament; la presència del francès es redueix a la Divisió II amb un 0,4 %.

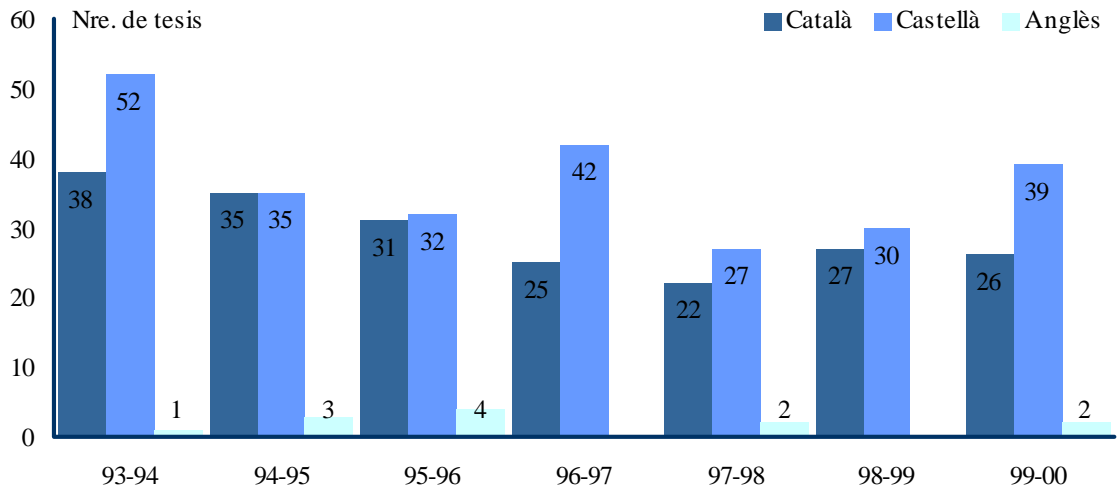
Evulció de la llengua de les tesis doctorals (1993-94 / 1999-2000)

El conjunt de gràfics que presentem a continuació mostra l'evolució de l'ús del català, el castellà i l'anglès en les tesis doctorals. Malgrat que són les llengües majoritàriament emprades, durant l'interval temporal que abraça aquesta memòria i bàsicament en el marc dels programes de doctorat de la Divisió I, s'han redactat 6 treballs d'investigació en francès, 4 en italià, 3 en portuguès, 3 més en alemany i 2 en gallec.

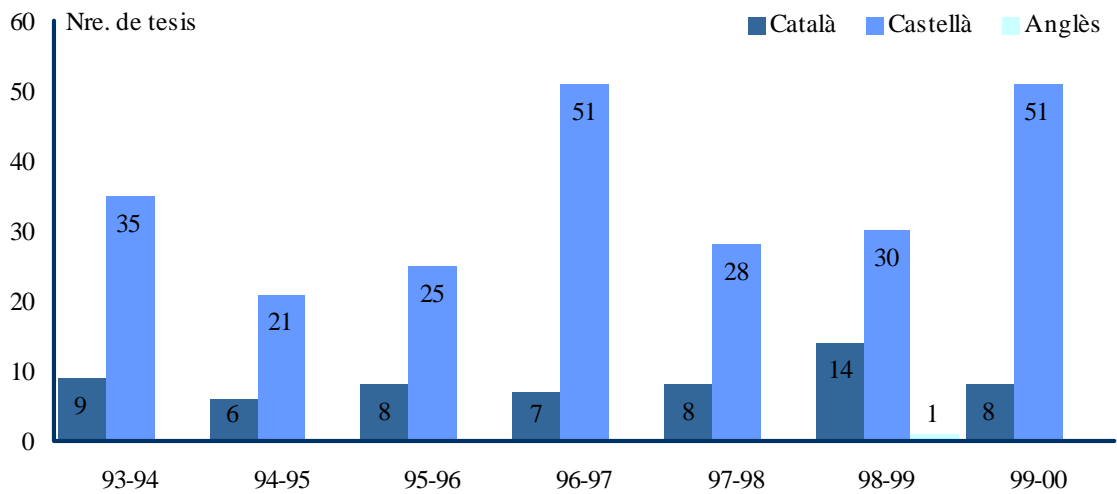
Dades globals

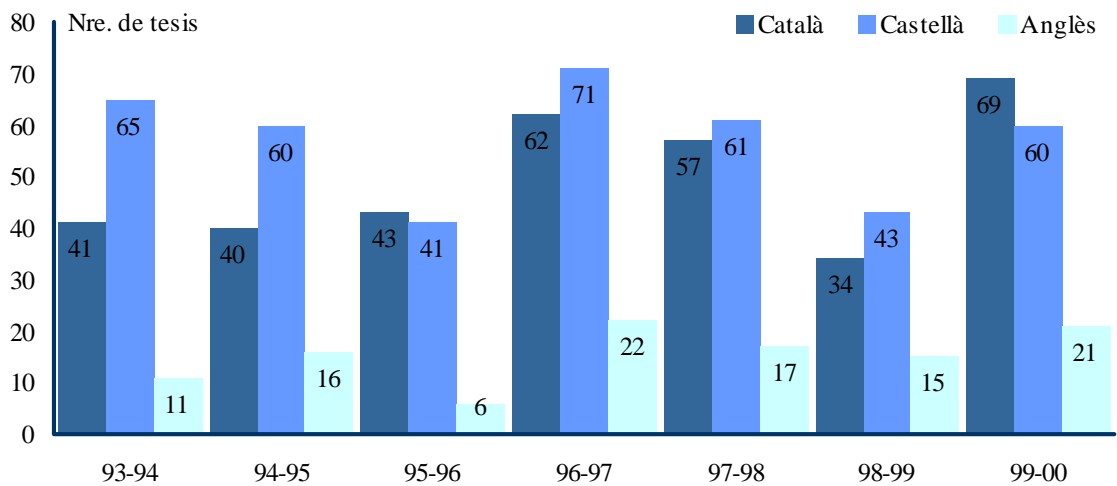
Divisió I. Ciències Humanes i Socials

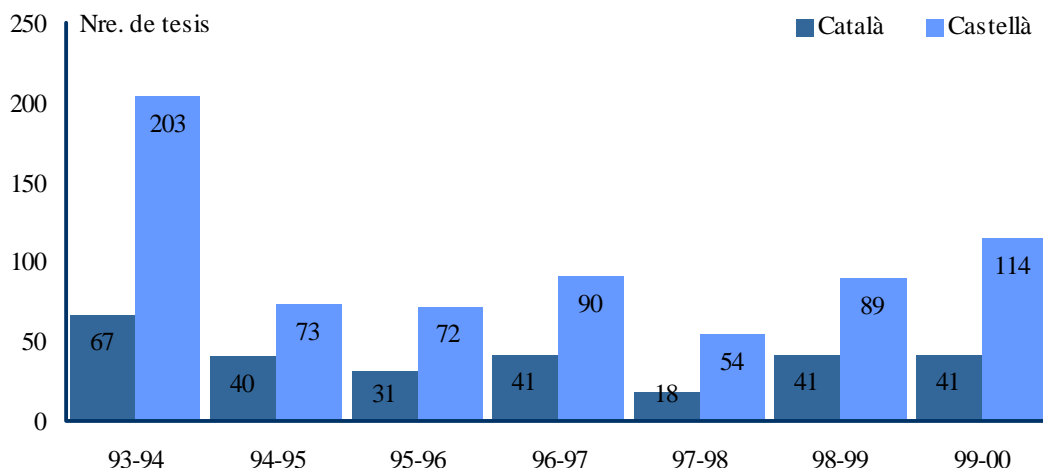
Divisió II. Ciències Jurídiques, Econòmiques i Socials

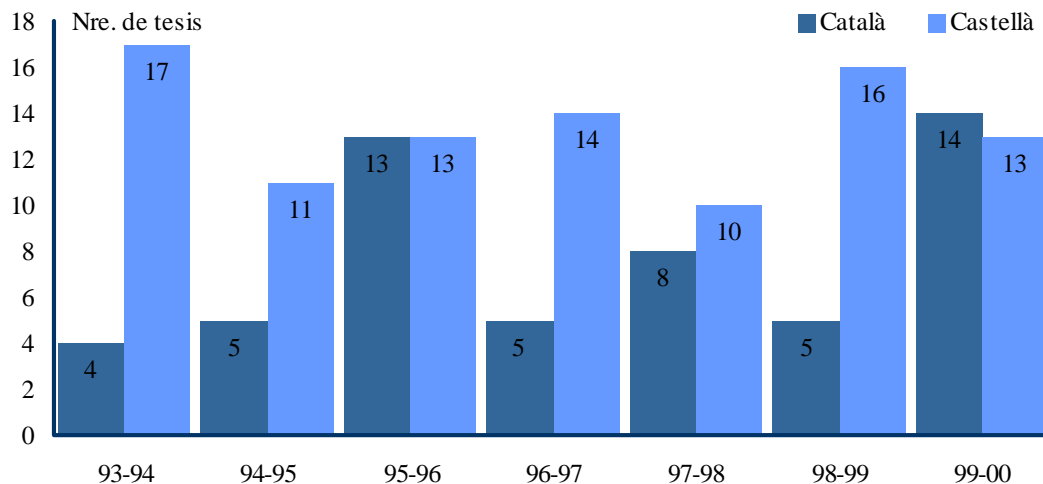
Divisió III. Ciències Experimentals i Matemàtiques

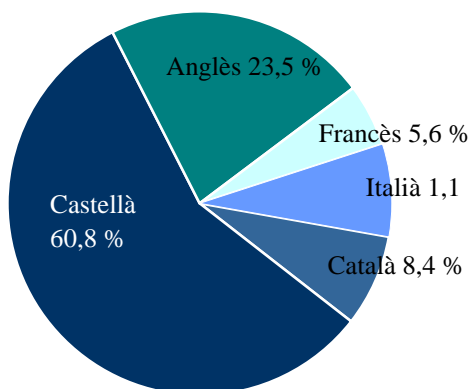
Divisió IV. Ciències de la Salut

Divisió V. Ciències de l'Educació

Dades de la llengua de la bibliografia recomanada (1997-98)

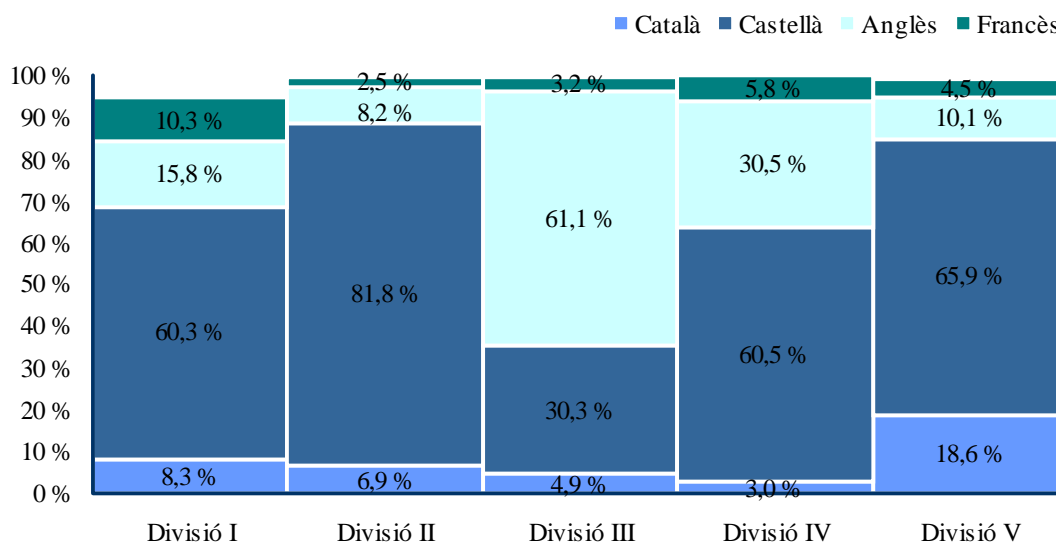

Dades globals

El curs 1997-98 es duu a terme un estudi sobre les llengües vehiculars de la bibliografia recomanada. Mentre que el gràfic de l'esquerra mostra aquestes dades de forma global, a sota es presenten distribuïdes d'acord amb les divisions en què s'estructura la UB. D'altra banda, cal dir que hem il·lustrat únicament les dades quantitativament substancials, deixant de banda el 0,6 % d'altres llengües que correspon, en gran mesura, als ensenyaments de filologia de la Divisió I.

Per divisions

Tal com ja hem apuntat per a les dades globals relatives a la llengua de la bibliografia recomanada, no es representa en el gràfic la incidència que altres llengües, com l'alemany i l'italià, poden tenir-hi. Aquests percentatges, tan baixos que no visualitzaríem, corresponen majoritàriament a la Divisió I, que aplega la totalitat d'ensenyaments de filologia. Així, mentre que l'italià es presenta en un 2,9 % a la Divisió I i entre un 0,1 % i un 0,9 % a la resta de divisions; l'alemany, que ja no apareix com a llengua de la bibliografia recomanada de la Divisió V, es presenta en un 1,6% a la Divisió I i entre un 0,1 % i un 0,2 % a la resta de divisions.

2.13. Les actituds lingüístiques de l'alumnat de la UB

La Comissió de Política Lingüística va aprovar, en la sessió de 22 de maig de 1996, i a proposta del Vicerectorat de Relacions Institucionals i Política Lingüística, les actuacions que, en matèria de dinamització lingüística, s'havien d'adreçar al nou alumnat de la UB per celebrar aquella circumstància històrica tan nova, que podia passar desapercibuda als seus protagonistes, però no a la institució: ells eren la primera generació que, de manera absolutament majoritària, accedia a la universitat amb un coneixement acadèmic normal en llengua catalana.

D'aquí que s'elaborés un fullet amb el títol *Per molts anys, ets la primera generació* (vegeu l'annex I) i es distribuís, la tardor de 1996, a tot l'alumnat juntament amb els fulls de matrícula. Amb una cronologia que detalla les dificultats legals que la llengua catalana ha hagut de travessar en el passat, el fullet volia transmetre a aquestes noves generacions d'estudiants el perquè històric del nostre present i les claus d'aquest fet excepcional que motivava aquesta acció de dinamització lingüística. D'altra banda, convidava els estudiants a responsabilitzar-se de la dinàmica de la normalització lingüística i a protagonitzar-la.

El maig de 1997, des del Vicerectorat, amb la col·laboració del coordinador d'Activitats Institucionals, els caps d'estudis de diversos ensenyaments i la Xarxa de Dinamització Lingüística, que coordina la responsable de l'àrea de dinamització lingüística del Servei de Llengua Catalana, es va dur a terme una enquesta (vegeu l'annex III) sobre una mostra, obtinguda segons una tria aleatòria estratificada, d'uns 1.400 estudiants, per obtenir informació sobre l'acollida del fullet i, més en general, sobre les actituds lingüístiques de l'alumnat⁷.

Atès que l'àmbit de la investigació el definia el conjunt d'alumnes de primer i segon cicles de la Universitat de Barcelona durant el curs 1996-97, l'individu es va fixar com a unitat mostral. El procediment de recollida de dades va consistir, com ja hem assenyalat, en la distribució d'un qüestionari en uns grups d'aula determinats, per tal que l'alumnat l'omplís de manera individualitzada. Els qüestionaris els van repartir i posteriorment recollir els becaris de la Xarxa de Dinamització Lingüística durant les dues últimes setmanes del mes de maig, que esdevé així el període de referència de les dades.

Es va utilitzar l'estructura de la Universitat en divisions per dur a terme un mostreig estratificat amb assignació proporcional. Per a un nivell de confiança del 95 % i unes probabilitats $p = q = 0,5$, es va calcular un error d'estimació del 2,63 %. La dimensió de la mostra va resultar de 1.379 qüestionaris, que es distribueixen entre les divisions de la manera següent:

	Nre. d'enquestes	% mostral	Nre. d'alumnes	% real
Divisió I	278	20,2	13.389	21,3
Divisió II	596	43,2	26.010	41,3
Divisió III	218	15,8	8.611	13,7
Divisió IV	182	13,2	10.111	16,1
Divisió V	105	7,6	4.796	7,6
Total	1.379	100	62.917	100

El pla de mostreig es va desenvolupar en tres fases: *a)* atribució del nombre de qüestionaris que corresponien a cada divisió d'acord amb el percentatge que aquesta representava en el total de la UB, *b)* selecció dels ensenyaments de cada divisió amb un nombre més gran d'alumnes i *c)* contacte amb els diferents caps d'estudis que van seleccionar, per criteris d'operativitat (horari i nombre d'alumnes), els grups en què s'havia de repartir el qüestionari.

⁷ Les dades que recollim en forma de taula, no són més que una síntesi del projecte que, en relació amb l'enquesta sobre les actituds lingüístiques de l'alumnat de la UB, Mar Bohórquez, col·laboradora del Gabinet Tècnic de Programació i Estudis, va elaborar per encàrrec del Vicerectorat de Relacions Institucionals i Política Lingüística. Un any després, el 1998, la Universitat va publicar l'estudi sota el títol *Enquesta sobre les actituds lingüístiques de l'alumnat de la Universitat de Barcelona*.

Una vegada obtingudes les dades, se'n va fer un tractament estadístic. En primer lloc, es va construir la matriu de dades que va permetre depurar-les mitjançant diversos controls, de tipus lògic i aritmètic. El pas següent va consistir en l'anàlisi estadística i, a aquest efecte, es va utilitzar el paquet informàtic SPSS.

La presentació dels resultats que es van obtenir en l'anàlisi de les dades s'estructura en dues parts. La primera fa referència a la descripció de la mostra —segons la divisió i el cicle a què pertanyia l'alumnat enquestat, segons la seva situació personal i segons el grau d'ús del català en les seves converses informals—. La segona part es refereix a les actituds i les opinions que els suggeria el fullet —l'acceptació de la campanya, el grau d'acord i desacord amb l'objectiu d'aquella actuació, el percentatge de docència en català desitjable, etc.

Descripció de la mostra

– Segons la situació de l'alumnat dintre de la UB

Distribució segons la divisió		
	Freqüència	%
Divisió I	278	20,2
Divisió II	596	43,2
Divisió III	218	15,8
Divisió IV	182	13,2
Divisió V	105	7,6
Total	1.379	100

Distribució segons el cicle		
	Freqüència	%
1r cicle	758	55,0
2n cicle	621	45,0
Total	1.379	100

– Segons la situació personal de l'alumnat

Distribució segons l'edat		
	Freqüència	%
< 20 anys	523	38,1
21-25 anys	696	50,7
26-30 anys	97	7,1
> 30 anys	56	4,1
Total	1.372	100

Distribució segons el sexe		
	Freqüència	%
Dona	877	64,2
Home	488	35,8
Total	1.365	100

Percentatge de no-resposta: 1,6 %

Percentatge de no-resposta: 0,5 %

Distribució segons el temps d'estada a la Universitat		
	Freqüència	%
< 2 cursos	458	33,8
2-5 cursos	794	58,5
> 5 cursos	105	7,7
Total	1.357	100

Percentatge de no-resposta: 1,6 %

Distribució segons la llengua de l'àmbit familiar		
	Freqüència	%
Català	503	36,7
Castellà	661	48,3
Català-castellà	187	13,7
Altres	18	1,3
Total	1.369	100

Percentatge de no-resposta: 0,7 %

– Grau d'ús del català en les converses informals a la facultat o l'escola

	Freqüència	%
> 75 %	478	34,9
50-75 %	301	22,1
25-50 %	222	16,2
< 25 %	367	26,8
Total	1.368	100

Percentatge de no-resposta: 0,8 %

Actituds i opinions

– Distribució segons l'actitud respecte de la llengua catalana

	Freqüència	%
Molt favorable	621	47,0
Més aviat favorable	446	33,7
Indiferent	217	16,4
Més aviat desfavorable	18	1,4
Molt desfavorable	20	1,5
Total	1.322	100

Percentatge de no-resposta: 4,1 %

– Record del fullet *Per molts anys, ets la primera generació*

	Freqüència	%
El recordo perfectament	134	9,8
El vaig fullejar	417	30,5
El recordo, però no el vaig fullejar	175	12,8
No el recordo	643	47,0
Total	1.369	100

Percentatge de no-resposta: 0,7 %

– Grau d'acord amb el contingut

El recordo perfectament		
	Freqüència	%
Absolutament d'acord	49	38,0
Moderadament d'acord	52	40,3
Indiferent	12	9,3
Moderadament en desacord	8	6,2
Absolutament en desacord	8	6,2
Total	129	100

Percentatge de no-resposta 3,7 %

El vaig fullejar		
	Freqüència	%
	68	19,8
	178	51,9
	82	23,9
	13	3,8
	2	0,6
	343	100

17,7 %

– Contribució del fullet a la sensibilització lingüística personal

El recordo perfectament		
	Freqüència	%
Molt positivament	15	11,4
Més aviat positivament	43	32,6
No hi ha contribuït	63	47,7
Més aviat negativament	4	3,0
Molt negativament	7	5,3
Total	132	100

Percentatge de no-resposta 1,5 %

El vaig fullejar		
	Freqüència	%
	12	3,1
	92	22,9
	290	72,1
	5	1,2
	3	0,7
	402	100

3,6 %

– Contribució del fullet a la sensibilització lingüística dels companys i companyes

	El recordo perfectament		El vaig fullejar	
	Freqüència	%	Freqüència	%
Molt positivament	7	5,7	9	2,3
Més aviat positivament	44	35,8	121	31,6
No hi ha contribuït	69	56,1	245	64,0
Més aviat negativament	1	0,8	5	1,3
Molt negativament	2	1,6	3	0,8
Total	123	100	383	100
Percentatge de no-resposta	8,2 %		8,2 %	

– Conveniència que les noves generacions coneguin la situació legal que ha hagut de travessar el català

	Freqüència	%
Absolutament d'acord	735	53,7
Moderadament d'acord	418	30,6
Indiferent	158	11,5
Moderadament en desacord	31	2,3
Absolutament en desacord	26	1,9
Total	1.368	100

Percentatge de no-resposta: 0,8 %

– Necessitat de compensar els greuges històrics que ha patit la llengua catalana

	Freqüència	%
Absolutament d'acord	541	39,5
Moderadament d'acord	496	36,2
Indiferent	176	12,8
Moderadament en desacord	89	6,5
Absolutament en desacord	68	5,0
Total	1.370	100

Percentatge de no-resposta: 0,7 %

- Conveniència que el català, com a llengua pròpia de Catalunya, n'esdevingui la llengua de comunicació més habitual de compensar els greuges històrics que ha patit la llengua catalana

	Freqüència	%
Absolutament d'acord	589	43,1
Moderadament d'acord	389	28,4
Indiferent	203	14,8
Moderadament en desacord	115	8,4
Absolutament en desacord	73	5,3
Total	1.369	100

Percentatge de no-resposta: 0,7 %

- Conveniència que el professorat conegui amb suficiència les dues llengües oficials

	Freqüència	%
Absolutament d'acord	864	63,1
Moderadament d'acord	281	20,5
Indiferent	146	10,7
Moderadament en desacord	48	3,5
Absolutament en desacord	31	2,2
Total	1.370	100

Percentatge de no-resposta: 0,7 %

- Percentatge de docència en català desitjable

	Freqüència	%
< 75 %	509	38,3
50-75 %	301	22,6
50 %	428	32,2
25-50 %	30	2,2
< 25 %	62	4,7
Total	1.330	100

Percentatge de no-resposta: 3,6 %

2.14. La llengua d'ús de l'alumnat de la Facultat de Química en l'àmbit acadèmic

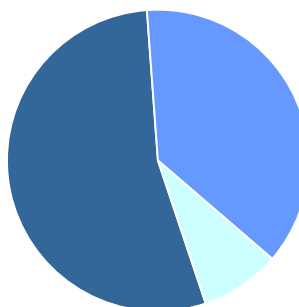
Durant el curs 1997-98, la Comissió de Dinamització Lingüística (CDL) de la Facultat de Química, tal com s'havia previst el curs anterior, va dur a terme un estudi sobre la llengua utilitzada per l'alumnat d'aquesta Facultat en l'àmbit acadèmic.

La mostra la constituïen quatre grups de cada curs, dos de matí i dos de tarda, sempre d'assignatures obligatòries. Amb la carta de presentació del president de la CDL de la Facultat de Química adreçada al professorat que impartia les classes dels grups seleccionats, es va passar una enquesta (vegeu l'annex IV) durant el segon quadrimestre del curs 1997-98.

A continuació presentem els resultats que es van obtenir del total de 680 enquestes sobre la llengua d'ús acadèmic de l'alumnat en relació amb la llengua del professorat recuperades i buidades. La conclusió que se'n deriva és clara: en el període objecte d'estudi, la llengua que utilitzava l'alumnat —que havia seguit l'ensenyament primari en català i el secundari en català i en castellà i, per tant, era competent en les quatre habilitats lingüístiques en les dues llengües— estava molt condicionada per la llengua que utilitzava el professorat.

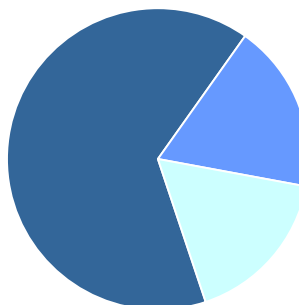
– Llengua d'expressió habitual

	Freqüència	% d'alumnes
■ Català	368	54,1 %
■ Castellà	256	37,7 %
■ Català-castellà	56	8,2 %
Total	680	100 %

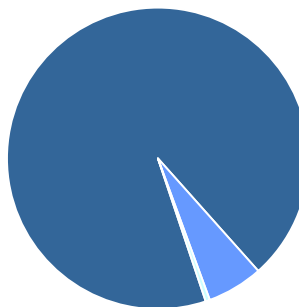
– Canvi de llengua en adreçar-se a un docent que parla una llengua diferent

	Freqüència	% d'alumnes
■ Sí	444	65,3 %
■ No	122	17,9 %
■ Depèn	114	16,8 %
Total	680	100 %

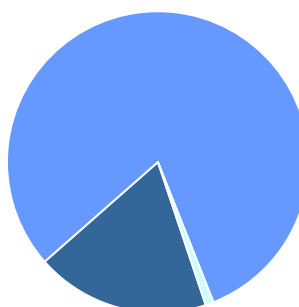
- Llengua en què es prenen els apunts si el docent imparteix les classes en català

	Freqüència	% d'alumnes
■ Català	637	93,7 %
■ Castellà	40	5,9 %
■ Indiferent	3	0,4 %
Total	680	100 %

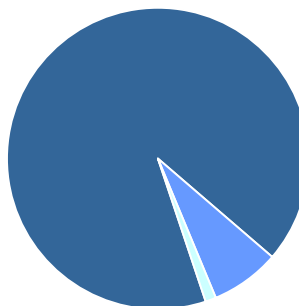
- Llengua en què es prenen els apunts si el docent imparteix les classes en castellà

	Freqüència	% d'alumnes
■ Català	137	18,7 %
■ Castellà	547	80,4 %
■ Indiferent	6	0,9 %
Total	680	100 %

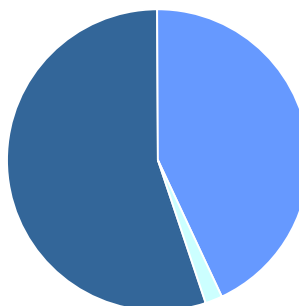
- Llengua en què es contesta un examen redactat en català d'una assignatura que el docent imparteix en català

	Freqüència	% d'alumnes
■ Català	623	91,6 %
■ Castellà	50	7,4 %
■ Indiferent	7	1,0 %
Total	680	100 %

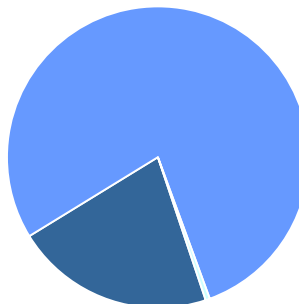
- Llengua en què es contesta un examen redactat en català d'una assignatura que el docent imparteix en castellà

	Freqüència	% d'alumnes
■ Català	377	55,4 %
■ Castellà	292	43,0 %
■ Indiferent	11	1,6 %
Total	680	100 %

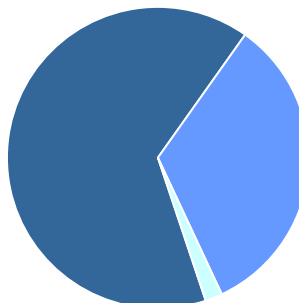
- Llengua en què es contesta un examen redactat en castellà d'una assignatura que el docent imparteix en castellà

	Freqüència	% d'alumnes
■ Català	146	21,5 %
■ Castellà	531	78,1 %
■ Indiferent	3	0,4 %
Total	680	100 %

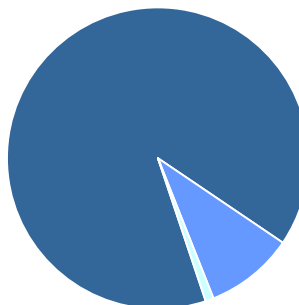
- Llengua en què es contesta un examen redactat en castellà d'una assignatura que el docent imparteix en català

	Freqüència	% d'alumnes
■ Català	444	65,3 %
■ Castellà	225	33,1 %
■ Indiferent	11	1,6 %
Total	680	100 %

- Llengua en què es redacten els treballs de curs d'una assignatura que el docent imparteix en català

	Freqüència	% d'alumnes
■ Català	610	89,7 %
■ Castellà	65	9,6 %
■ Indiferent	5	0,7 %
Total	680	100 %

- Llengua en què es redacten els treballs de curs d'una assignatura que el docent imparteix en castellà

	Freqüència	% d'alumnes
■ Català	224	33,0 %
■ Castellà	451	66,3 %
■ Indiferent	5	0,7 %
Total	680	100 %

